

Sto premogarjev zajetih v eksploziji v Reilly rovu v Spangler, Pennsylvania.

Vsi vhodi v rov zaprti vsled razstrelbe. — Rešilni oddelek je bil takoj organiziran ter poslan zakopanim na pomoč. — Nesreča se je pripetila v Reilly premo-govnikih. — Nad trideset so jih rešili.

REŠEVALNA AKCIJA CELO NOČ VSTRAJNO NA DELU

Dosedaj so prinesli iz rova že 40 žrtev. — Strašno nesrečo je povzročil plin. — Ker se je smatralo Reilly rov za rov brez plina, so delali delavci z odprtimi svetilkami. — Vse žrtve so grozno opečene.

Spangler, Pa., 6. novembra. — Strašna eksplozija, ki se je pripetila v nekem rovu Reilly Coal Co., danes zjutraj ob polosmih, je zasula ter odrezala od sveta od deset do sto premogarjev, ki so prišli na delo nekako pol ure poprej. Super. O. J. Flanagan je takoj organiziral rešilno akcijo ter poslal na delo uslužbenca, ki še niso pričeli delati.

Več vhodov v rov je bilo popolnoma zasutih vsled eksplozije.

Zaenkrat še ni mogoče določiti, kakšen obseg in kakšne posledice je imela eksplozija.

V uradu družbe so izjavili, da je položaj zelo slab.

Telefonično so pozvali ambulance iz Pittsburgha in bližnjih krajev. Novica o eksploziji, ki se je silno nagla razširila po celem okraju, je spravila na lice mesta veliko premogarjev, ki so bili pripravljeni pomagati pri reševalnem delu. Te delavce so organizirali takoj v oddelke, katerim so načelovali izkušeni voditelji. Takoj nato so se napotili v rov. Večina mož, ki je odšla danes zjutraj na delo, je poročena. Vsi prebivajo v tukajšnji okolici.

Novica o eksploziji je privabila njih žene in otroke k vходу v rov, kjer so stali v strahu in obupnem pričakanju.

Rov je globok približno dvesto čevljev ter ni bil direktno poškodovan vsled eksplozije, vsled česar so lahko spustili navzdol vzpenjačo. Rudniške oblasti izjavljajo, da je bil eden glavnih dohodov v rov zasut.

Poleg zasutega je še drugi vhod, čeprav ni zaenkrat mogoče povedati, če ni bil tudi ta zasut. V tem slučaju je bil odrezan edini možni izhod.

V Reilly rovu ponavadi dela nekako 125 mož. Premogovnik je last Reilly Coal Co. iz Philadelphije ter proizvaja letno približno 125.000 ton premoga.

Nadaljna poročila o nesreči se glase:

Rešilci so najprej potegnili iz rova trupli Thomasa Lague in Joseph Fritza.

Kmalo nato so privedli na dan dva še živa majnerja, ki sta bila pa strahovito opečena. Nezvesta na so poslali v bolnišnico, in zdravniki pravijo, da bosta le težko okrevala.

Prostor, kjer delujejo reševalci, je napolnjen s plinom. Vsi morajo imeti plinove maske ter se morajo v kratkih presledkih izmenjavati.

Do treh popoldne so privedli iz rova že štirideset trupel in šest živih ponesrečenec.

Nesreča se je tedaj pripetila, ko so se hoteli podati majnarji z vzpenjačo v rov.

Ob devetih zvečer so prinesli iz jame še dvajset živih majnarjev. Na vprašanje, kako se je pripetila nesreča, ni vedel nihče ničesar povedati.

Reilly premogovnik so smatrali za premogovnik brez plina. Vsled tega so tudi v njem delali ljudje z odprtimi svetilkami.

Eksplozija je bila tako silovita, da je potrgala stroje s podstavkov.

Nasuto kamenje in slab zrak silno ovirata rešilno akcijo.

DOBRA LETINA V MANITOBI.

Brandon, Manitoba, 6. nov. — Sto bušljev ovsa na akri ni nič posebnega za farmerje iz tukajšnjega okraja, ki so pred kratkim zborovali v tukajšnjem mestu. Številni farmerji so izjavili, da so morali porabiti trikrat toliko

POROKA BIVŠEGA NEMŠKEGA KAJZERJA

Na tisoče radovednežev se je zbralo pri vratih gradu v Doornu. — Strogo dvorna etiketa je prevladovala pri cerimonijah.

Poroča William Margreve.

Doorn, Holandska, 5. nov. — Nemčija je dobila novo kajzerico. Natančno danes opoldne so razobesili na Viktorija Lujiza hiši, eni izmed vil na kajzerjevem posestvu, zastavo kajzerice, škrlatno z rmenim poljem na gorenjem levem robu in okrašeno s cesarskim orlom. To je pomenjalo, da vlada v Doornu nova kajzerica.

Številni tisoči, ki so dospeli na lice mesta z avtomobili, na kolesih ali peš, so čakali cele ure pri vratih kajzerjevega gradu v Doornu, ne da bi se brigali za dež, ki je padal, vedo sedaj pozitivno, da se je Viljemu konečno posrečilo, po različnih poskusih, postaviti novo "cesarico" na čelo izgnanega Hohenzollernskega dvora.

Nizozemska vlada je v polni meri podpirala vse slavnosti. Ceste, vodeče v Doorn in majhno vas istega imena, so bile polne nizozemskega vojaštva v paradnih uniformah. Podvojene straže pa so patrolirale po cestah v notranjosti omrežene ograje posestva.

Ob desetih zjutraj je prišel kapitan von Houten nizozemske armade v paradni uniformi pred velika vrata, da dobi zaključna "povelja" od "cesarskega" glavnega stana ter informira čakajoče časniške poročevalce glede programa naslednjih dveh ur.

Ene stvari pa ni povedal ta kapitan, katero pa sem izvedel iz nekega drugega, dobro informiranega vira. Prejšnji kajzer in nizozemski uradniki so namreč večer zvečer potegnili za nos rado-čedne časnikarje, ko so pustili sestro neveste, princesinjo Stollberg-Rottla, igrati na kolodvoru ulogo kajzerice. Hermína sama je prišla v Appeldoorn, kjer jo je čakal avtomobil Viljem in od tam je prišla v Doorn, neopažena od senzacije željnih žurnalistov in holandskih purgarjev.

Ob enajstih so pričeli prihajati povabljeni gostje iz Amerongen. Prvi je bil general von der Goltz, ves preprežen z prismoje-nimi medaljami.

Gruča fotografov, ki je oblegala vrata gradu je skušala na vsak način dobiti njegovo sliko, a te slike bodo kazale vse druge stvari, le gosta samega ne.

V nadaljnjih avtomobilih so dospeli tajni (?) svetnik von Berg, družina grofa Benticka, prince Eitel ter sestra kajzerja, princesinja Margareta iz Hessena.

Kakorhitro so se ti avtomobili približali glavnim vratom gradu, so holandski orožniki odprli težka železna vrata.

Glavni uhod je bil rezerviran izključno le za člane družine. Ostali povabljeni gostje so morali priti skozi stranska vrata.

Nizozemska kraljica Viljemina je poslala cvetke in istotako člani nizozemskega dvora.

Malopred dvanaajsto uro so privedli avtomobili kronprinca, v uniformi ulanskega častnika, in druge goste.

Kakorhitro je bila ura dvanaajst se je pričel ceremonije, katere je izvršil dvorni kapelan.

Po cerimoniji, ki se je končala malo pred eno uro, je sprejela

V ORIJENTU NISO TUJCI DOBRODOŠLI

Inozemskemu turistu noče noben domačin pomagati niti z nasvetom niti z dejanjem. — Carigrajske znamenitosti.

Carigrad, Turčija, 6. novembra.

Štambul, domaći del turškega glavnega mesta, ni nič drugega kot — Orijent. Inozemec ni tam dobrodošel kot turist. Usiljivec je, katerega si nikdo ne želi in kateremu noče nikdo pomagati z dejanjem ali nasvetom. Velika drevesa mečejo svoje sence na ozke ulice in ceste. Turki s fesi na glavah kade svoje čibuke ter zvetijo slaščice, sedež skoro na sredi ceste. To je slikoviti, dre-majoči Štambul, — a kako strašno umazan!

Visoko na griču stoji velika mošeja svete Sofije, za Meko naj-svetjeje mesto v celem mohamedanskem svetu. Na velikem dvorišču te mošeje sede Turki vseh starosti, kjer srebajo kavo v slo-venem molku. Pri kamenitem vodometu si umijejo verniki, ki hočejo stopiti v mošejo, roke, ustnice, nosnice, zopet roke in ko- nečno noge.

Z minareta, slokega stolpa s po-zlačeno streho, ki se odbija pre-letno od sinjega neba, kliče muzezin v zelenem kaftanu ver-ne na molitev: Le llehe ll Allah. Allah je velik. Pojdite in molite k Alahu.

Velika mošeja je presenetljivo hladna po vročih solčnih žarkih, ki pritiskajo zunaj. Ob vходу izroči neki Turek obiskovalcu prostorne copate, katere si natak-ne človek preko svojih čevljev. To je nova koncesija, kajti prej je moral vsakdo sleči svoje čevlje, predno je stopil na posveče-na tla.

Mošeja je čudovito proporejor-nirano svetišče, katero podpirajo visoki stebri iz mramorja. Tla so pokrita z bogatimi orientalskimi preprogami. Dve zeleni zastavi, prenešeni iz Meke, zakrivajo mramornate stopnice, po katerih pride sultan, kadar moli v tej mo-šeji.

Nekateri teh stebrov so narav-nost čudoviti. Eden teh ima luknjo, ki je vedno vlažna. Kdor-koli pomoči svoje prste v to zno-ječo se dolbino ter si namaže s tekočino čelo, mu bo izpolnjena vsaka želja, katero ima v dotič-nem trenutku. Nadaljni stebri kaže visoko odtis človeške roke. Legenda pravi, da je udaril neki turški sultan, stoječ na kupu u-morjenih kristijanov, po tem ste-bru s svojo krvavo roko.

nova "kajzerica" čestitke povab-ljenih gostov.

Po zaključku vsega tega so bi-li prirejani trije obedi. Kajzer in njegova žena nista obedovala z gosti, pač pa sama v vili Vikto-rija Lujiza, raz katero je plapolala zastava "kajzerice".

Popoldne sta Viljem in njego-va žena zopet sprejela goste, na- kar so slednji odjadrili v Ame-rongen, kjer jim je priredil grof Bentick slavnostno pojedino v svojem gradu, kamor je pribežal kajzer, ko je sramotno zapustil svojo armado ter pribežal kot plah zajec na Holandsko.

Kajzer je v svoji blaznosti di-rektno naročil, da ga morajo pred cerimonijo imenovati "Aller-hoechster" in po cerimoniji veli-častivo.

INDIJANCI NOČEJO KRATKIH LAS.

Slika nam kaže indijansko princesinjo Newano Gayfish Winnebago, priznano krasotico v Hatfield, Wis. Njen mož in njen oče sta jo izgnala iz indijanske rezervacije, ker si je dala po modernem vzoru pristriči lase. Ona je enostavno "popokala" svojega otroka in odšla.

ZAVEZNIKI NOČEJO UBOGATI TURKOV

Ignorirali so povelje Turkov, naj odidejo iz Carigrada, katerega je zasedel Kemal. — Demonstracije so bile posledica objave, da je mesto sultana v rokah nacionalistov. — Pristaniške oblasti ne smejo dovoliti izkrcanja čet.

Carigrad, Turčija, 6. novembra. — Izvanredni za-vezniški svet je sklenil večer zvečer, da bo kategorično odklonil zahtevo nacionalistov, naj zavezniki izpraznijo Carigrad.

Ipraznenje so zahtevali turški nacionalisti v posla-nici, katero je izročil zavezniškim zastopnikom Hamid bej, predstavitelj angorske vlade.

Zavezniški generali so bili zgo-daj obveščeni od Rifit paše, da je prevzela angorska vlada kon-trolo nad Carigradom in da je bil imenovan on governorjem Ca-rigrada.

Turki so razveljavili dogovor glede premirja, ki je bil sklenjen v Mudaniji ter pričeli prodirati v Čanek ozemlje, zasedeno od an-gleskih čet ter v dveh nadaljnjih objavah, katere je izročil nacio-nalistični zastopnik zavezniškim generalom.

Prva poslanica se tiče prihoda osmih zavezniških in ameriških bojnih ladij v kemalistična prista-nišča ter se glasi v njej, da so do-bile pristaniške oblasti katego-rična povelja, naj ne dovolijo ni-kakega izkrcanja čet. Soglasno z mornariškimi postavami zahteva-jo Turki, naj te ladje pozdravijo turško zastavo.

V nadaljni poslanici zahtevajo kemalisti, da morajo izročiti za-vezniki neposredno Turkom vse železnice, ki so sedaj pod začasno upravo privatnih družb iz dežel zaveznikov.

Glasi se, da je bila od sobote opoldne uveljavljena kemalistična administracija v Carigradu in da je prišlo pri tem do velikih ne-redov, katere so vprizorile mase navdušenih Turkov. Dijaki so od-korakali proti sultanovi palači in neredi so postali tako splošni, da je bila zavezniška policija prisil-jena streljati na izgreznike, pri-čemur je bilo ubitih dosti Tur-kov in še večje število poškodo-vanih.

Krščansko prebivalstvo Cari-grada je iskalo celo soboto in pozno v noč varstvo zaveznikov,

VILJEM NI HOTEL KRŠITI POGODBE

Njegov generalni štab pa mu je zapretil, da ga ne bo več priznal kot vladarja, če ne privoli v kršenje.

New York, 6. novembra. — Sir Basil Thompson, slavni krimino-log, ki je načeloval londonskemu policijskemu glavnemu stanu, znanemu pod imenom Scotland Yard, začasa svetovne vojne, ve za več državnih skrivnosti kot katerikoli drugi človek na svetu. Včeraj zvečer je pripovedoval večjemu številu poslušalcev zna-čilno povest, ki se tiče prejšnjega kajzerja Viljema.

Rekel je, da je bil prejšnji nemški cesar proti vpadu v Bel-gijo in da je dal svoje privolje-nje šele potem, ko mu je general van Moltke zagrozil, da ga bo nemški generalni štab odstavil kot cesarja, če ne bo takoj pod-pisal tozadevne odredbe.

Glede pogovora z načelnikom gen. štaba von Buelowa ob času sklenitve premirja je rekel Sir Thomson:

General von Buelow je prišel dne 6. novembra 1918 k cesarju, ki se je mudil takrat v Charlerois ter mu rekel, da ne more Nemčija zmagati in da se bo morala sramotno vdati.

Ta izjava ni baje napravila no-benega posebnega vtisa na Vilje-ma, a ko mu je general nadalje izjavil, da je izbruhnila v Berli-nu revolucija, je skočil ves raz-burjen kvišku ter vzkliknil s sol-zami v očeh: Jaz se bom vrnil na čelo svoje armade v Berlin.

Sir Basil pripoveduje nadalje: Ko mu je sporočil von Buelow, da se mu je izneverila lastna ar-mada, je bil kajzer panan. Po zaključku pogovora so morali častniki odvesti kajzerja napol nezvestnega v njegovo privatno stanovanje, odkoder je odšel na Holandsko.

Ta povest nam kaže, da ni imel kajzer niti najmanjše besedice glede vojne od njenega početka, pa do sklenitve premirja. Povest nekdanjega voditelja Scotland Yarde je v vseh podrobnostih resnična.

135 OSEB JE UTONILO.

Tokio, Japonsko, 5. novembra. Pri Seoulu sta se trčila dva par-nika. Posledica tega je bila, da se je potopil parnik, na katerem so se nahajali ruski begunci. 135 o-seb je utonilo.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, AVSTRIJI ITALIJI IN ZASE- DENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po nizkih cenah.

Včeraj so bile naše cene sledeče:

Jugoslavija:

Razpošlila na zadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Ma-riboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pač za hitro izplačilo najugodnejše.

300 kron	 \$ 1.45	1.000 kron	 \$ 4.50
400 kron	 \$ 1.95	5.000 kron	 \$22.00
500 kron	 \$ 2.40	10.000 kron	 \$43.00

Italija in sosedeno ozemlje:

Razpošlila na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opotiji in Zadru.

50 lir	 \$ 2.70	500 lir	 \$23.95
100 lir	 \$ 4.90	1000 lir	 \$45.00
300 lir	 \$13.95		

Za pošiljavo, ki presega mesec dvajsetstot kron ali pa dvatisot lir dovoljuje po možnosti še poseben popust.

Vrednost kronam, dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene naprej. Računamo po ceni onega dne, ko nam dšope poslani denar v roke.

Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte poseben oglas v tem listu. Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.

"GLAS NARODA"
(A VENETIAN DAILY)
Printed and Published by
Benjamin Publishing Company
(A Corporation)
FRANK BAKER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer
Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
35 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
GLAS NARODA
(Voice of the People)
Issued Every Day Except Sundays and Holidays.
Za celo leto (12 mesecov) \$6.00
Za pol leta (6 mesecov) \$3.00
Za četrt leta (3 mesecov) \$1.50
Subscription Yearly \$6.00
Advertisements on Agreement.
"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno in praznikov.
Dopisni brez podjarm in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovno pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi pošljejo bivalecne naslovi, da hitreje najdemo naslovilca.
GLAS NARODA
35 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2578
MADE IN U.S.A.
TRADES UNION LABEL
NEW YORK CITY

ODPRAVLJENJE SULTANA

Mohamed VI., turški sultan, je padel vsled pravoreka svojih lastnih podanikov, in z njim je izginila s pozorišča najbolj mogočna turška dinastija, hiša Osmanov.

Kemalisti so s fanatizmom, ki je vedno sledil Turkom pri zmagah, strmoglavili svoje lastne tradicije ter dedne naprave in odpravili slabotno vladarsko hišo, ki jim je vladala le navidez.

Z odpravljenjem Mohameda VI. ter hiše Osmanov pa se končuje tudi proces razpadanja. Na njegovo mesto je stopila nova, nacionalna turška vlada.

Odstavljeni sultan je bil šest in trideset direkti naslednik Osmana ali Othmana, ustanovitelja otomanskega cesarstva. Njegova hiša je bila ena najstarejših vladajočih dinastij sveta. Dvignila se je do sile, ko je podjarmila svoje največje tekmece, vladarje Seldžukih Turkov in kot zmagalka je tako korenito zdobila silo svojih tekmecev, da se niso nikdar več dvignili.

Ta vladarska hiša je tudi privedla Turke v Evropo, ko je strmoglavila bizantinsko cesarstvo ter zasedla Carigrad.

Mohamed II., sedmi vladar te hiše, je izvršil to zavajanje, in vsled tega je trideset osmanskih sultanov vladalo v Evropi.

Turki so razširili tekom vlade Osmanov svoja zavajanja preko Perzije in centralne Azije na iztok. V Evropi so prodrli prav do vrat Dunaja, kjer pa jih je korenito porazil poljski kralj Sobieski.

Zapadna Evropa se je tresla vspricho naraščajoče moči turškega cesarstva, a je pustila Avstrijo povsem osamljeno, da se bori s tem strašnim sovražnikom. Osmanski sultani niso mogli zavajevati zapadne Evrope, ne radi opozicije, katero jim je nudila Evropa, temveč radi svoje lastne slabosti. Rod velikih sultanov je kmalu izginil. Mohamed II., Bajezit I. in Soliman Sijajni niso imeli nikakih naslednikov niti kot vojaki niti kot vladarji.

Njih lastna dejanja zlovlade, zatiranja in okrutosti so delala Osmanoviče nesposobne za vlado. Njih ozemlje v Evropi se je neprestano krčilo, in v dnevih Abdul Hamida, zadnjega avtokrata, se je skrčilo to ozemlje na obali Bospora. Njegov naslednik, Mohamed V. je bil le orodje v rokah mizerne klike, ki je iskala le lastne koristi in Mohamed VII. je zasedel prestol brez sence moči in upliva, enostavna figura na prestolu.

Turškega sultana se je priznavalo tudi kot kalifa Islama. Kemalisti so pokazali svojo drznost, ko niso strmoglavili le vladarja, temveč tudi kalifa. Noben človek v mohamedanskem svetu, z izjemo Kemala, bi si ne drznil storiti takega koraka.

Seveda, še vedno je dvomljivo, če bodo Turki tudi sprejeli to izpremembo ter načrt, da se imenuje naslednika na mesto kalifa. Novi kalif naj bi bil izbran iz članov hiše Osmanovičev in sicer najbolj brihtni in pobožni med njimi. Ta radikalna izprememba bo seveda razburila celi mohamedanski svet ter je še veliko vprašanje, če jo bo mogoče izvesti v celnem obsegu.

Za evropske diplomate starega kova ne bo ta izprememba ugodna. Dosedaj so imeli ti mojstri laganja in zavijanja opravka le s sultanom, kot absolutnim vladarjem, a od sedaj naprej bodo imeli opravka z odgovorno vlado, katere bo tako lahko pridobiti sedaj za to, sedaj za ono stvar.

Državljanstvo odklonjeno 29,000 inozemcem.

(Foreign Language Information Service. — Jugoslav Bureau.)

Tekom fiskalnega leta, ki se je zaključilo dne 30. junija 1922. se je 170,447 inozemcev odklonilo podaništva svoje rojstne dežele in sprejelo državljanstvo Združenih Držav. To pomenja, da tekom enega leta je bila tej veliki množici podeljena volilna pravica in upravičenost sodelovanja na vladi Združenih Držav.

Tekom te dobe so oblasti odbile 29,000 prošanj za podelitev državljanstva. Skoraj tretino teh prošancev so smatrali za nesposobne, ker so tekom vojne zahte-

lim to tedaj ne izplača ponoviti prošnje za državljanstvo. Zakon namreč zahteva, da mora kandidat za državljanstvo dokazati svojo udanost do ameriške konstitucije tekom petih let pred vložitvijo prošnje za državljanstvo; radi tega smatrajo sodišča, da uveljavljanje pravice do oprostitve od vojaške službe, katere oprostitve je ostala v veljavi do premirja, zanika trditev prošance, češ, da je pokazal ono udanost, ki jo zakon zahteva.

Naturalizacijska sodišča pazijo jako na to, da se ne podeli državljanstvo inozemcem, ki so privrženci raznih protidržavnih doktrin. Radi tega mora vsak prošilec za državljanstvo izjaviti pod prisego, da ni protivnik organizirane vladavine in da ni član ali privrženec nikake organizacije, ki propoveduje kaj takega; nadalje da ni mnenja, da je prav protipostavno napadati ali ubijati uradnike te ali vsake druge vlade zaradi njihovega uradnega do-

stojanstva. Federalna vlada v tem pogledu jako skrbno preiskuje verodostojnost prošilca in njegovih prič. Ako je le kaj dvoma o značaju prošilca, zastopnik vlade predlaga sodišču, naj se rešitev prošnje odloži v svrhu popolne in natančne preiskave.

Zakon o naturalizaciji vsebuje tudi določbe glede izobrazbe kandidatov za državljanstvo, kajti narod, ki ima prevelik odstotek nepismenih državljanov, je oviran v svojem napredku in je v dosego najvišjega blagostanja in uspeha potrebno, da dosežejo državljani čim višjo stopnjo izobrazbe in inteligence. Zakon nalaga naturalizacijskemu uradu, naj pospeši izobrazovanje in šolanje bodočih državljanov, da bodo v stanu bolje pojmiti in izvrševati pravice in dolžnosti svojega državljanstva. V prihodnjem članku bo Bureau of Naturalization razlagal, kaj je federalna vlada v tem pogledu storila dosedaj.

Jugoslavia irredenta.

Pred rešitvijo jezikovnega vprašanja v novih pokrajinah.

"Edinost" piše: Agencija Stefani je objavila izjavo senatorja Salate, načelnika osrednjega urada za nove pokrajine, o politiki vlade z ozirom na jezikovno vprašanje v novih pokrajinah. Svoje izjave je dal sen. Salata listu "La Libertà", ki izhaja v Tridentu na Tirolskem. Sen. Salata se je dotaknil v začetku znane odredbe generalnega civilnega komisarja Credara, s katero se nalaga nemškimi občinam ob gornji Adiji, da morajo napraviti dvojezične učne napise z italijanskim jezikom na prvem mestu. Salata je rekel, da gre tu le za posamezen mujen ukrep, ki ga je narekovala skrb za javni red. V kratkem pa bo sledil — je rekel sen. Salata — kr. odlok, s katerim se bo končno uredilo vse jezikovno vprašanje na vsem ozemlju novih pokrajin. Nadalje je sen. Salata omenil tudi vprašanje rabe jezika pri sodnih in neitalijanskih in mešanih krajih. Rekel je, da se je to vprašanje že proučevalo v Rimu, Trstu in Tridentu. Vlada pričakuje, da se bo o njem izjavile v kratkem delne svetovne komisije in delni odbori. Glede krajevne imen je povedal, da bo odlok določal, da mora imeti italijanski jezik prvenstvo na javnih listinah in pečatih. V tem da ni moči videti nobene krivice za drugoročce, kajti isti dvojezični pečat, ki bo stal na neitalijanskih listinah, se bo rabil tudi za italijanske akte po čisto italijanskih krajih v novih pokrajinah. — Tako je torej stališče g. Salate glede jezikovnega vprašanja. Kar se tiče našega ljudstva, je znano, da je označilo svoje stališče z resolucijami, ki jih je sklenilo na nešteti shodih Julijaki Slovani so povedali na ta način, da so za to, da se to vprašanje pravično uredi petem zakonu, ki naj se pripravi s sodelovanjem pooblaščenih zastopnikov prizadetega drugorodnega prebivalstva. Kakor vidimo, pa se bo tudi ta morda najvažnejši med vsemi odloki, ki se tičejo novih pokrajin, skoval brez nas in torej tudi proti nam.

Ljubezenska žaloigra.
V stanovanju družine Piček v Trstu se je odigrala ljubezenska žaloigra, ki je napravila globok vtis med tamošnjim mirnim prebivalstvom. Kočijaž Franc Piček je iz ljubosumnosti streljal na svojo ljubico Karmelo Lavadoni, ki je kmalu umrla. Policisti so odvabili morilec v zapor. Piček je prebdel v zaprtju vso noč. Sedel je na nizki klopi, s sklonjeno glavo in jokal kot otrok. Tupatam je vstal, preplašeno pogledal na okoli ter vzdihnil: Mati, mati, kaj sem storil! Karmela... Ko so ga drugo jutro zasilovali, je rekel, da je svoj čin izvršil v zmedenosti. Nikakor mu ni šlo v glavo, da bi bila njegova Karmela mrtva.

Financi strážnik Aldo Tonelli, star 20 let, stanoje v Trstu, je radi nesrečne ljubezni izpil nekoliko likola. Našli so ga nezvestnega in ga odpeljali v bolnišnico.

Splašen konj je dirjal po ulicah.

Mesar Alojz Zupančič, star 25 let, stanoje v Trstu v ulici Giosuè Carducci št. 32, se je peljal s svojim konjem in kolesjem po ulici Domenico Rossetti. Nenadoma se je na konj spasil in začel dirjati. Mesar ga je držal z vso močjo nazaj, toda brez uspeha. Konjeno je pa skočil s kolesja, pri čem se je poškodoval. Splašena konja so pozneje ustavili strážniki.

Loterija ga je zmešala.

Ilapee Andrej Sire v Trstu je imel že od nekdaj to slabo navado, da je nesel skoraj vsak priložnosti novčič v loterijo. Dobil ni nikoli nič. Od samega premišljevanja, kako bo obogatel, se mu je zmešala na ulici pamet. Tedaj je začel kričati, da ima doma par tisoč lir. Odpeljali so ga v opazovalnico.

Ukradena kobila.

Tržaški policist je videl na Senenem trgu slabo oblečenega moža, ki je hotel na vsak način in za vsako ceno prodati sestradano kobilico. Policist se je približal vsiljivemu prodajalcu in ga vprašal, čemu vedeti, kje je dobil žival. — Kaj vas to briga! Če hočete kupiti kobilico, jo kupite, če ne, pa pojdi-te, od kod ste prišli. Ste me razumeli? ga je nahnrlil ošabni mož. Ko mu je pa policist povedal, da je mož postavil, je postal prodajalec ponižen kot ova. Prosil ga je tudi odpustanja. In začel je govoriti o vsem drugem, samo o kobilici ni črnil niti besedice. Epilog: Mož, ki se imenuje Bernard Klinc, star 33 let, je kmalu v zaporu, ker se je pozneje ugotovilo, da je ukradel kobilico posestniku Antonu Cecchetti v Furlaniji.

Mladenič onemogel od lakote.

25letni Srečko Jelčič je živel na Reki. V svojem rojstnem kraju, v črni bedi. Bil je par mesecev brez dela, brez najmanjših dohodkov; jedel je malo in slabo; včasih je bil tudi po dva dni brez hrane; bil je brez stanovanja; mnogokrat je spal lačen na golih tleh, pod milim nebom v viharni noči. Prišel je v Trst in šel iskat dela. Toda ni ga

Peter Zgaga

Iz jugoslovanske socialistične stranke je izstopil sodrug Bukšeg. Ne zato, ker je politika jugoslovanske socialistične stranke slaba, pač pa vsled tega, ker je vladno korito boljše.

Za štirideset tisoč kron na mesec se je vladi prodal.

Kdor prej pride, ta preje me-lje.

Anton Kristan je dobil neizmerno veliko podkupnino, Etnin par stotisočakov manj, manjše glave in omahljivejša srea pa le s tisočaki kupujejo.

Ljubljanskemu "Napreju" se je zdelo potrebno napisati naslednji komentar:

V vsako stranko se poleg postenjakov natepejo tudi ljudje, ki niso prišli v njo radi njenega programa, temveč radi koristilovstva ali častihlepnosti. Ali eno posebnost pa imajo socialistične stranke, če so res socialistične, — in to je, da so se dosedaj še vedno znale otresti ljudi, ki so z nepravilnim delom pokazali, da v stranko ne spadajo.

Pravijo, da ima laž kratke noge.

No, resnica ima še krajše. S čisto resnico niti dva bloka daleč ne prideš.

V naslednjem navajam katoliško dejstvo katoliškega duhovnika v katoliškem koledarju.

Katoliški duhovnik Matija Šavs je pred davnimi leti vprašal resnično katoliškega blagopokojnega Monsignora Buba: — Gospod, ali naj počim Sakserja s krampom?

Resnični katoličan in uzorni duhovnik Monsignor Buh mu pa ni odgovoril.

Srboriti katoličan Matija Šavs je pa kljub temu precej ostro posegel v prepis in se postavil za naslednjimi "moralnimi" besedami: Sakserju nisem ostal nobene dolžan, kajti jaz sem Sakserja poznal, on pa me mene. In zato, ker me Sakser ni poznal, mi ni mogel do živga.

To so najbrž najbolj pomembne besede, kar jih je kdaj navedel kak zahrbitni katoliški napadalec v svoje kilavo opravičilo.

Jako značilno je tudi ugotovilo, ki ga je izprožil pater Skaza na zadnjem zborovanju župnije sv. Stefana.

— Leto 1922 — je rekel, — bo moralo biti v zgodovini župnije sv. Stefana debelo natisnjeno. Otroci imamo vsako leto več in več...

Policijski glavni stan v New Yorku je dobil z neke policijske strážnice v Brooklynu pismo in v njem Moneyorder za pet dolarjev.

Pismo se je glasilo: Nekemu seržantu, ki je član naše postaje se je posrečilo aretirati trampa, pri katerem je našel ponarejen bankovec za pet dolarjev. Z dotičnim bankovcem smo kupili Money Order za \$5, katerega vam prilagamo.

Danes so volitve po celi deželi, Bog ve, če bodo izmed tisočerih kandidatov izvolili koga, ki pozna razloček med demokratično in republikansko stranko.

Dosedaj namreč še ni bilo takega človeka v Ameriki. In če ga slučajno dobe in izvolijo, zasluži v polni meri mehki stolček v Beli hiši.

Poročilo, da so Nemci iznašli aeroplan, ki leti brez motorja, ni napravilo na Amerikance nobenega posebnega vtisa.

Amerikanci se veliko bolj zanimajo za avtomobil, ki bi letel brez motorja.

Strasna premogarska nesreča v Spangler, Pa.

Kdo jo je zakrivil?

Poročilo nakratko omenja: — Kompanija je mislila, da v rovni ni strupenih plinov, in je vsled tega dovolila ljudem, da so delali z odprtimi svetilkami.

Premogarski baron se pred vsakim sodiščem lahko izreže z besedami: — Jaz nisem vedel, da je tako.

Jugoslovanska

Ustanovljena 1. 1898

Katoli. Zednuta

Inkorporirana 1. 1907

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki.
Predsednik: RUDOLF PERDAN, 833 E. 18th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neplačanih smrtin: JOHN MOVERN, 412 — 12th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik.
Dr. JOS. V. GRAHEK, 448 E. Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:
ANTON ZBAŠNIK, Room 206 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIČ, 1334 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor.
LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. FORENTA, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdravniški odbor.
VALENTIN PIRC, 780 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 539 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSIP STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON SLARIC, 706 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tikačje se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljave naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse priitbe naj se pošilja na predsednika, potnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolnišniške spisevala naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Zednuta se pripravlja vsem Jugoslovanom na obilen pristop. Kdor eli postati član te organizacije, naj se zgleda na bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 3 člani ali članicami.

Iz Slovenije.

Imenovanja v državni službi.

Pri pokrajinski monopolski upravi za Slovenijo so za inšpektorje imenovani naslednji višji kontrolorji: Tome Ivo, Segvič Peter, Fortunčič Stefan in Hladky Karol; za višje kontrolorje kontrolorji: Babnik Ivan, Golob Franc, Aleš Franc, Grčar Pavel in Zelenik Franc; za kontrolorja oficijali: Jelčič Svetko; za oficijale asistenti: Lojč Bernard, Logar Viktor, Petrovič Anton, Velkavrh Stanko, Lindtner Pavelin Vojak Srečko; za asistente praktikanti: Zalar Franc, Peltram Hugo, Merše Pr., in Ravnihar Anton. Dalje je imenovan za oficijala strokovni mojster Debeljak Jakob in za asistenta Zagradnik Ivan ter za oficijala uradni sluga Kržan Josip. — V višjo stopnjo so pomaknjeni oficijali: Jožik Josip, Zalesjak Henrik in Žilajah Anton.

Novo gasilno društvo

se je v nedeljo 1. oktobra ustanovilo na Barju pri Ljubljani.

Žepni tatovi v Ljubljani.

En tak prijatelj globokih žepov je ukradel delaven Mart. Kužmu listnico s 1400 K. Delaven Fr. Parharja pa je v gostini Potkovaček zmanjkala listnica z 800 K.

Tatvina v vlaknu.

Trgovcu Antonu Cezarju je bila v vlaknu ukradena listnica, v kateri je imel 4400 dinarjev ter ček ljubljanske kmečke posojilnice, glaseči se na 150,000 kron.

Vlem v stanovanje.

V Grabelnem v celjskem okraju se je neznan uzmožni vtihtopal v stanovanje gostilničarja Josipa Kimlja ter ukradel zlato uro z ovratno verižico, zlat prstan in zlato drobno verižico. Kimelj ima 15,000 kron škode.

BOLGARSKI KRVI NJ ČAJ

Na milijone jih rabi ta čaj, da odstrani prehlad, vzročno za vročega predno grlo, spet. Pomaga prebaviti, slabemu želodcu, ledicam in čisti kri. Vprašajte lekarnarja, ali po pošti za- varovano, 1. velika, druzinska škatla 12,25, 2. škatla 12,15, ali 6 za 12,25. Naslov: Marvel Products Company, Marvel Building, Pittsburgh, Pa.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Naročnikom Glasa Naroda v državi Illinois naznanjamo, da jih bo obiskal naš zastopnik

Mr. JOHN FABIAN,

kateri je pooblaščen nabirati naročnino za naš list, zato prej prosimo rojake, da mu bodo kolikor mogoče naklonjeni.

Slovenic Publishing Co.

Jejte in shujšajte

To je stara fraza, obrnjena narobe, to da moderne metode za odpravo maščobe so omogočile ta izrek.

Ce ste preveč debeli ter se nečete telesno vaditi, če radi jeste, pa kljub temu nečete shujšati za par funtov, storite to: popijte k svoemu lekarnarju (ali pa pošite na Marmola Company, 4612 Woodward Ave., Detroit, Mich.) ter mu dajte (ali pošlite) en dolar. Za to zmer- so sveto vam bo lekarnar pokazal pot, da se izpolne vaše želje po lepi sloki, mihi postavil. Dal vam bo zavoj Marmola Prescription Tablets (Marmola Prescription Tablets) sestavljenih po Marmola Prescriptionu. Eno morate vzeti po vsaki jedi in pred počitkom, da boste pričeli izgubljati maščobo stalno in hitro. Potem se zdravite do željive teže. Marmola Prescription Tablets (Marmola Prescription Tablets) so neškodljive ter dobre za splošno zdravje. Ni vam treba stradanja in veščanja. Jejte kar se vam ljubi, vedbo naj se at- leži, toda, vzemite malo tableto s zupa- njem. Brez dvoma bo prebilo meso hitro izginjlo, vi boste pa ostali avto naraven. Jaz, lepo pokrit s trdim mesom in sloki, mi mislimi.

Sreča je opoteča.

Zgodovina nas uči, da si izberejo narodi ene države v teku svojega razvoja razne državne oblike. V splošnem se more reči, da prično države svoje zgodovinsko življenje kot majhna kraljevstva, v katerih vlada tiransko in absolutno monarh. On in njegova rodbina (dinastija) izrablja svojo moč na škodo ljudstva in skupnosti, dokler ga ljudstvo ne vrže. Nato sledi republikanska doba. Absolutizmu sledi demokracija, ki sloni na sodelovanju širših slojev pri vladanju in upravi države. Iz teh slojev se posebno razvija en stan to so navadno plemiči in posestniki, ki si laste pravice vladanja. Tako se razvije iz demokracije oligarhija krvne in denarne aristokracije. Vsled konkurence velikega števila "vladoželjnih" se razvije v tem sloju politična borba, toda tudi politična sebičnost, korupcija, nesposobnost. Takta demokracija ali bolje oligarhija postane kmalu plen podjetnega pogumnega in več ali manj nadarjenega poedince, ki je navadno vojskovodja. Ta prevzame vodstvo države v svoje roke ne oziraje se na ustavo ter ustanovi monarhije. To je približno razvoj rimske države od Tarkvinijev pa do Julija Cezarja. Pri Rimljanah so se potem vrstili cesarji raznih rodbin, druge so nastale dinastije. In ta država monarhična doba se je končala s propadom Rima in z nastopom Germanov v Evropi.

Tako vidimo, da je monarhija ali republika tista oblika države, ki odgovorja razvoju tega ali onega naroda. V monarhu obožuje narod samega sebe, kakor obožuje v republiki tudi samega sebe. Seveda so različne stopnje monarhizma in republikanizma. So monarhije, v katerih nima vladar nobenega drugega posla, kakor da reprezentira narod in državo ter podpisuje najvažnejše listine, so pa republike, kjer ima predsednik večjo moč kakor vsak vladar. (Združena države).

Predvojna Evropa je bila po velikem delu vladana po močnih in vključno ustavi absolutističnih monarhih in dinastijah: Nemčija, Avstro-Ogrska, Rusija, Bolgarija itd. Še v letu 1914. so bile kronane glave v velikih državah. Star pregovor pravi, da se pri vsaki vojni majo kraljeve stolce. In svetovna vojna je zrušila več starodavnih prestolov in ni prav nič prizanášala kronanim glavam. — Kar čez noč so v jeseni l. 1918. morali sneti svoje krone številni nemški vladarji z ošabnim Wilhelmom vred. Ruski car pa ni izgubil samo krone, ampak tudi glavo, padla pa je vsa obitelj. — Neznanatni Karel habsburški se je kmalu privadil kroni, pa so mu jo že zbili z glave. Toda zlati blesk dragocenega kincega je tak držal v oblasti, da je skušal dvakrat korigirati zgodovino, pa se je seveda pošteno osmešil.

In zopet nam poročajo listi o dveh kronanih glavah, ki sta morali odločiti krono. Je to grški kralj Konstantin in baje mu bo sledil turški sultan. Obadva morata iti, ker ju je čas prehitel in pa ker so šli dogodki drugače, kakor je bilo predvideno. Sploh smo mogli opazovati, da so se državniiki, vladarji in sploh tisti, ki vodijo politiko, odkar je bil svet razburkan po prvih vojnih napovedbah pa do danes dosledno motili v svojih kalkulacijah. Če pa je bil kdo med njimi tako nepreviden, da se je spustil v prerokovanje, tedaj so ga dogodki pripravi ob ves sloves dobrega politika. Zgodovina gre pač svojo pot, posamezniki so majhni napram elementarnim valovanjem človeške družbe in razvoju družabnih organizmov.

Torej kronane glave nimajo sreče od tistega zlovesčega dne 1914., ko so na Dunaju skuhali zloglasni ultimatum Srbiji. Svetovna vojna je pobrala zadnje ostanke monarhističnega absolutizma in je torej nekako zaključila delo francoske revolucije l. 1789. in poznejše prevrate leta 1848., 1871. Nihče ne stoji tako visoko, da ne bi ga mogla doseči kazen za pregrehe.

Kakor se Ljudevit XVI. in njegova rodbina plačali račun za grehe svoje in svojih prednikov, tako je slabi car Nikolaj II. moral na žrtvenik za vse grozote, samovoljnosti in neumnosti ruskih carjev od Petra Velikega. Sicer pravijo, da ni od Petra Velikega se mni eden ruski car umrl naravne smrti. Vsi so padli nasilne smrti bodisi kot žrtve dvornih atentatov, bodisi ubiti od fanatičnih teroristov. Pa je že tako: kjer je krivica najbolj kričeča, tam je kazen najbolj krvava. Samo da zadene kazen le nekaj krivcev in ne največjih.

Vsled poloma politike nesposobnih monarhov je republikansko mišljenje silno pridobilo v Evropi. Več je razmeroma kratka doba svetovne vojne razširila republikansko misel nego vse republikanizem v sto letih.

Kronane glave obdane od večstoletnega zgodovinskega bleka in potratnega razkošja so bile v absolutističnih državah Evrope pravi ljudski maliki. Ko pa so ti "bogovi" bili tepeni in je moralno ljudstvo občutilo na lastni koži nesposobnost, umsko in npraven propadlost in ničrednost teh "bogov", jih je pahnilo s piedestala kot nekdanji malikovalci svoje lesene bogove, ako jim le ti niso uslišali prošnji in molitev.

Zadnja dva vladarja, grški kralj in turški sultan sta "zletela" s stolca hkratu. Grški, ker je bila njegova dežela poražena, turški, ker je njegova dežela zmagovalka. Dva različna in nasprotna si vzroka z istim učinkom. Ne hote začne človek dvomiti o gotovih pravilih logike.

Poleg kronanih glav imamo nekronane mogotece, ki dopolnjujejo, popravljajo ali pa še kvarijo delo svojih vladarjev. Tu omenimo le dva taka gospoda. Je to Kemal paša zmagovalac in Venizelos, ki živi v "pregnanstvu", odkar ga je muhasto grško ljudstvo zamenjalo za Konstantina. Nista minili še dve leti, ko smo brali, kakšne demonstracije so se vršile v Atenah tedaj ko je prišel Konstantin. Ljudstvo je besnelo od samega navdušenja povodom vrnitve "ljubljenega" kralja. Klečali, jokali, vpili so ljudje, ko so ga videli. In danes ga je isto ljudstvo zapodilo in namesto kraljeve slike nosijo po ulicah Venizeloso ter poklekujajo pred njo iste množice, ki so pljuvale na Venizelosa, ko jo je odkuril iz Aten ter šel v Švico. Venizelos pa je bil tisti, ki je pripravi in začel vojno s Turki. — Imel je pač srečo, da je odšel še o pravem času, ko se je Grkom še dobro godilo.

Nekaj podobnega se dogaja v Turčiji s Kemalom. Tudi Kemal paša je bil pregnan in celo v smrt obsojen v kontumaciji, jutri pa bo moral iti oni, ki je podpisal njegovo smrtno obsodbo v pokoj. Sreča je opoteča, je rekel Solon Krezu pred več kakor dvatisoč petsto leti. Resničnost tega reka je spoznal Krez na isti zemlji, kjer se je odigrala zadnja tragedija grške vojske. In danes po oetindvajsetih stoletjih velja Solonov izrek grškemu kralju Konstantinu in vsem kronanim glavam, ki so zpravile krono.

Kakor sreča kronanih glav, tako je zelo opoteča tudi sreča — "kronanih" narodov. In to velja tembolj, čim bolj je prizadeti narod prepričan, da se nahaja na vrhuncu svoje slave. V starem Rimu je držal državni suženj triumfatorju nad glavo krono boga Jupitra a obenem mu je klical: "Spomni se, da si samo človek". Veljava ti besed je večna. Poltačeni, ponižani in zaničevani narodiči jemljejo klie starinskega sužnja za svojega in kličejo tudi oni močnim in sreče pijanim: "Spomnite se, da ste samo ljudje in ne bogovi!"

Neuspela konjska tavana.

Posestniku Matiji Kodolja v Glinah je hotel neznan človek odvesti konja, toda pravčasno ga je v hlevu zasačil domači hlapec Pušane Jernec. Neznaneu je vendar uspelo, da se je izvil iz hlapecvega objema, a Pušane mu je otel delavsko knjižico, glasečo se na ime Ivan Gričar. Ga niso še dobili.

Ustroj fašistovske armade.

Fašistovska stranka in njeno armadno vodstvo, ki se imenuje "generalno poveljstvo fašistovske milice", sta si izdelala reglement, ki je obvezen za vse vojaško sodelujoče elemente v stranki. Temeljni člen prvi definira stranko za "milico, ki služi Bogu in deželi". Vsak vojak prisegne: V imenu Boga in Italije, v imenu vseh onih, ki so padli za veličino Italije, prisegam, da se posvečam za vedno blagru Italije. Milica zasleduje cilj, da se podari Italiji novo moštvo in ustvari fundament za ogromno hierarhijo, kateri hoče stranka zaupati usodo naroda. Fašistovski vojak mora služiti Italiji čisto in prevzet globokega mysticizma, ojačen z neomajno vero, prevladan z neupogljivo voljo, zaničevati mora oportuniteto in premetenost, odločen mora biti za vsako žrtve, veče ga teža strašnega apostolata, da treba rešiti skupno veliko mater in jej dati moči in čistosti.

Fašistovski vojak pozna samo dolžnosti. On ima samo eno pravico, da izpolnjuje svojo dolžnost in se je veseli. Zahteva se od njega ponižnost in sila. Pokorščina prostovoljne milice je slepa, absolutna, polna spoštovanja do vrha hierarhije, do vrhovnega voditelja in do strankinega vodstva. Čast je zanj zakon, čast je neomejena tudi v ekscesu, silna, stroga, absolutno pravična tudi izven zakona, vedno nad predpisano in formalno pravico. Za prestopke in pregreške so določene posebne kazni in izključenje iz stranke. Govori se tudi o eksemplarni kazni, ne da bi se po drobnje navedlo. Stopnje hierarhije so dveh vrst, vojaške in politične. Uniformo armade tvori črna sraka. Uniformo in znake mora fašist braniti s svojim življenjem. Določene so tudi nagrade in odlikovanja; imajo hrobrostne kolajne iz zlata, srebra in bronce. Reglement je stopil v veljavo 17. septembra. Tako hočejo fašisti svojo armado in z drugimi svojimi sredstvi postaviti nov imperij po rimskem vzoru. Želo lepo se glase določbe glede časti in delovanja v korist domovine, ravno nasprotna pa so dejanja fašistov napram Jugoslovenom. Ta dejanja onečaščajo italijansko ime pred svetom.

Ker bo dobro, da se jugoslovenska javnost malo bolj natanko spozna s organizacijo fašistovske stranke in bo marsikateri dogodek potem laglje razumljiv, dodajamo k organizaciji še to-le: Sedanja stranka je nastala iz prejšnjih fašistovskih društev — (Fascio di combattimento), ki so imela v teoriji čisto nedožna pravila, kakor bi jih lahko imelo vsako patrijotično društvo, ki pa so v praksi nastopala s silo in močjo tam, kjer bi drugo društvo pop rejšnih pojmi nastopalo s protipropagando. Jedro teh društev so bili bojovníki, ki so se vrnili iz vojaške službe. Kmalu so se v društvih obzrle posebne napadalne čete (squadre d'azione), ki so dobile tudi uniformo. Ko so voditelji fašistov videli, da se fašizem sicer razvija in širi, da pa s svojim napadalnim načinom borbe sicer nasprotnika prestraši in pritiska k tlom, da pa ga ne pridobi, ko so videli, da je treba strokovnih, sindikalnih organizacij, so spremenili fašistovska društva v stranko. Toda prvotna oblika organizacije je ostala in fašistovska stranka je bila prva, ki je prinesla novo obliko v strankinem sestavu: bojovne čete. To stvar posnemajo sedaj vse druge italijanske stranke, sedaj imajo komunisti, nacionalisti, republikanci in populari svoje napadalne ali bojovniške čete. Prvenstvo pa imajo na vsak način fašisti. Fašistovska stranka je začela pod svojim okriljem organizirati delavce, kmete, železničarje, ustanovila si je svoje delavske zbornice, toda svojega sistema, da podpira svoje akcije in svoje gibanje z nastopom bojovniških čet, ni nikoli opustila. Nasprotno, ko so se prve mobilizacije in veliki nastopi posrečili, so fašistovski voditelji krenili zopet na drugo stran ter stranko takorekoč mili-

tarizirali. Ustanovili so si svojo milico (milizia fascista), a za vzgled so vzeli organizacijo stare rimljanske vojske. Na čelu vse milice je glavni stan. Dežela je razdeljena v cone, katerim zapovedujejo nadzorniki (ispettori di zona), cone so sestavljene iz legij (zapovednik konzul — console), nato pridejo "coorte", "centurie" in "manipoli". Tem vojaškim "saržam" odgovarjajo sledeče politične šarže: Vodja stranke, glavni tajnik stranke, podtajniki, krajevni odposlanci, državni poslanci. Legije imajo svoj poseben poslovnik za organizacijo in poslovanje, vsa stranka pa ima še zvrzen disciplinirani reglement (regolamento di disciplina per le milizia fascista). Ta reglement smo si v glavnem že ogledali. Uniforma fašistov je: črn fes z dolgim repom, črna sraka in zelene dokolenske hlače. V zadnjem času nosijo tudi železne čelade, a na srakah so prišli hierarhični doznaki. Omenjeno naj bo še, da ima glavni stan (comando generale) tudi neke vrste dopisnega urada, ki izdaja o potrebi posebnih komunikacij. Vse te stvari so najnovejšega kova. Toda vidijo se že različni znaki, ki kažejo, da se fašistovski vodje s predpisi o disciplini ne šaljijo.

Kongres monarhistov.

V Monakovem (München) na Bavarskem se vršil trodnevni kongres evropskih monarhistov, katere je zastopalo 60 delegatov iz Nemčije, Bavarske, Prusije, Rusije, Francije, Avstrije, Češkoslovaške, Jugoslavije, Madžarske, Poljske in Portugalske. Sklenili so, da se bodo vzajemno podpirali med seboj ter se ustanovili posebno "mednarodno monarhistično permanentno komisijo", kateri predseduje zloglasni avstrijski monarhist Kuno Hoynig. Monarhisti so se zavezali strmeti za tem, da se po načelih legitimistov vzpostavijo po vseh evropskih državah stare vladarske rodovine, in sicer v Nemčiji Hohenzollernei in Witelshachovei, v Rusiji Romanovci, zastopniki nasledstvenih držav Avstrije pa so se izrekli za Habsburge, namreč za Karlovega sina Otona. Francoski in nemški delegati so se tekom debate začeli pripraviti glede vprašanja Alzaije-Lorene, kar je kongres silno motilo. Delegati nasledstvenih držav so se izjavili za "Združene države Avstrije" pod kraljem Otonom, za katerega so glasovali Avstrijci. Jugoslovani in Madžari, dočim so zahtevali poljski monarhisti kakega drugega nadvojvodo iz habsburške hiše. Čehi pa so zahtevali, naj postane kralj Češke vojvoda Maks Hohenberg, sin bivšega prestolonaslednika Frana Ferdinanda. Končno so se vendar zedinili za Otona, Karlovega sina, ki naj postane skupen vladar vseh habsburških dežel, pretendente posameznih pokrajin pa naj imenuje za svoje namestnike v dotičnih pokrajinah. Obenem naj se v vseh nasledstvenih državah kar najbolj pozivi monarhistična akcija.

Beg madžarskega vojuna.

Nedavno so v Somboru prijeli madžarskega oficirja Janoša Nokoša, pri katerem so našli dokumente, iz katerih je razvidno, da je bil poslan kot vohun v Jugoslavijo. V svrhu nadaljne preiskave ga je jug. policija eskortirala v Novi Sad, toda premeteni vohun je med eskorto pobegnil neznan kam. Listi zahtevajo ostro kazen za policijske organe, ki tako slabo izpolnjujejo svoje dolžnosti.

Grozna nesreča.

Iz Boveca poročajo o grozni nesreči, ki se je pripetila pri razstreljevanju municije. Fantje, ki so imeli nalog razstreljevati municijo v Planj, Dupli in okolišu, so zgnusili skupaj 120 komadov municije v 20 metrov dolgo "kaverno". Skrili so se v neko barako. Ko je municija eksplodirala, je raznela "kaverno" in del hriba, ki se je vsul na barako. Dva fanta sta bila do smrti zmekčana, trije pa težko poškodovani.

Vzgoja k zakonu.

Gotovo je, da je treba imeti za zakon posebej talente. Marsikdo jih žal nima. Zato je kot zakonec nesrečna kariatura. Kdor pozna samega sebe ter ve, da je za moža sposoben in se ne spušta v zakon, je modrijan. Žal, da se marsikdo čeni ali čemoči, da je ustvarjen le za samega ali samega.

Na Dunaju je Edvard Golias v "Uraniji" štirikrat predaval o "Vzgoji k zakonu". Imel je mnogo pazljivih poslušalcev. Kdaj, kje in kako naj se začne a to vzgojo? Golias meni, da čim prej. Najbolj pouk je najboljši: vzgled rodiljčev najpogostejši. Pozornost, taktnost, ljubeznivost očeta do matere, skrbnost, točnost in ljubezen materina do četa, to so za otroke nauki, ki jih ne pozabijo nikoli. Prepripi in grdi prepripi med roditelji pa ubijajo že v otroku vero v zakonsko srečo. Nesrečni zakon ni pek el za roditelje, ne go strašno tudi za njihov naraščaj. Zato naj bi roditelji pazili na vsako besedo in na vsako dejanje, pričo otrok. Le srečnih mater hčere so srečne žene in in pametnih očetev sinovi so dobri zakonci. Vsaj navadno. Večkrat pa tudi najboljše zakonske kandidate pokvari svet, življenje in berilo.

Močerna pedagogika že pozna nekaj predmetov za vzgojo k zakonu. Dekleta naj se uče pravočasno kuhati, šivati, gojiti dojenčke, ravnati z ločinami. Tudi najbolj izobraženo dekle naj bi se zanimalo za hišna opravila. Zakaj marsikatera je silno uporablja kot uradnica ali učiteljica ali v kateremkoli javnem poklicu; v zakonu pa ne zna ničesar, ne pospravljati, ne nakupovati, kaj še kuhati in gospodinjiti vohče! Najbolj ačena mlada žena je lahko za praktično delo in za vsakdanje naloge v zakonu neporabna, počasna, nerodna.

Talenti so pač med ljudi razdeljeni. So ženske, ki znajo vse, ne da bi se česar posebej učila, a so druge, ki se morajo učiti in večbati najbolj preprostega opravila v hiši. Pri tem so morda prve jake malo omikane in duševno prazne, druge pa visoko šolane in duhovite.

Materi naj bi torej posvečale praktični gospodinski vzgoji svojih hčera več brige. Potem bodo po mlad'h zakonih solze redkeje. Kajpada mora vsak mlad zakonec sam vedeti, kaj lahko zahteva od svoje ženske. Kdor hoče le dobro hčario, naj jo išče na pravem mestu in naj ne sega med žensko uradništvo itd. Ljubezniva vzgoja ima vedno več uspeha nego zbadanje ali celo posvajanje. Surov mož dosega samo nasprotno tega, kar želi. Inteligentna mlada žena postane na krivična ali osorna moževa očitanja le plašna, zbegana in trmasta. Netakten mož je pokora ženi.

A vzgajati je tudi mladeniče. Predvsem jim je privzgojiti spoštovanje do ženstva. Mladi mož naj se zaveda, da je ženska nežnejša, zato občutljivejša; naj ne gleda v ženski le spola, nego etakopravno misleče in čuteče bitje. Geslo "on naj bo tvoj gospod" se je tekom stoletij izpremenilo v "bodita si tovariša in prijatelja". Žena ni več dolžna, vedno vsemu le priključavati; ona ima lastno glavo in lastno voljo. Žena, ki se za možev pokle dovolj zanima in ki spremlja njegove težnje z razumevanjem, mož, ki zna ženo pazno poslušati ter se z njeno misli in njena čustva vživeti, tak zakon bo vedno harmoničen. Kjer pa se drug za drugega ne brigata ter se poznata le za mizo in v spalnici, tam stoji zakon na trhljih negah. Skladnost v interesih je glavna podlaga srečnega zakona. Harmonija duš in razuma je vez, ki se ne raztrga nikoli. Zakon, ki je bil sklenjen iz ljubezni, v idealizmu, prestane vse viharje življenja; zakon iz špekulacije in gole spolne strasti se čes'lo kmalu omaje, razpada in se končno razruši na nesrečo zakoncev, otrok in sorodnikov.

Vlomilci na delu.

V Prekopi pri Vranskem je bilo vlomljeno v trgovino Ludvika Kosiirja. Vlomilci so odnesli raznega blaga v vrednosti 40.000 kron.

Legar se širi v Vojvodini.

V mnogih mestih Vojvodine so se pojavili številni slučajji tifusa, tako v Subotici 30. v Nov. Sadu 16 in v Somboru 10 slučajev.

Kitajski morski roparji.

Čeprav priznavamo, da imamo tudi v drugače miroljubnih Združenih državah svoje zločince ter drzne roparje, je vendar dokazano dejstvo, da ni na celem božjem svetu bolj nepreračunljivega lopova kot je kitajski rečni pirat.

Na zapadu spada morski ropar v zgodovino ter ga najdemo le še v povestih. V daljni Kitajski pa predstavlja resno nevarnost za miroljubnega mornarja in piratstvo se posveča več pozornosti v obliki varnostnih odredb kot pa katerikoli drugi nevarnosti, ki preži na človeka v vodovjih Daljnega istoka.

Avgusta meseca tekočega leta je oddelek carinskih uradnikov napadel gnezdo morskih roparjev na otoku Hirošima, nedaleč od Kvantunga v Mandžuriji. Gnezdo roparjev se je nahajalo v duplini sredi skalovitega otoka. Poskus carinskih uradnikov je bil brezuspešen. Čeprav so naskočili carinski uradniki pirate z mornariškimi topovi, ni napravilo to streljanje nanje nobenega posebnega utisa in s pomočjo dobro merjenega ognja se jim je posrečilo prepoditi carinske uradnike.

Julija meseca tega leta je potoval pisec tega članka po reki med Cantonom Hongkongom. Parnik je v rokah angleških častnikov ter prav posebno opremljen, da prepreči presenetljive napade piratov ali rečnih razbojnikov. Na parniku sta dva razreda, prvi in tretji. V tretjem je bilo več sto Kitajcev, večinoma kulijev.

Ta tretji razred je popolnoma ločen od prvega s pomočjo železnih drogov, žic in drugih ovir tako da je Kitajcem nemogoče priti v prvi razred, na krov, v prostore za častnike, v navigacijski del in tako dalje. Več policistov z nabitiimi puškami ter nasajenimi bajoneti je neprestano na straži pri jeklenih vratih, skozi katera prihaja posadka, kuharji, kurjači in drugi. Na krov prvega razreda vodijo le ena vrata, kajti na tem krovu je navigacijski mostič. Oboje policijski stoji na straži tudi tukaj in za pol sem, da je ustavlil in izpraznil nekega orijentalnega stewarda, ki je bil na poti na ta krov. Ti policiisti so Indijanci z visokimi turbami, močnimi ljudje, katerim poveljuje slok častnik z velikansko pištolo za pasom.

Parnik je zgrajen popolnoma iz jekla ter napravljen tako, da je mogoče potovati v njem udobno in varno. Kabine častnikov imajo zarezne, skozi katere gledajo žrela strojnih pušk. Najbolj uspešna odredba na krovu pa je baterija jeklenih cevi, iz katerih lahko spuste živo paro na one, ki bi iskali "trubel".

Trik, katerega so izvajali v preteklosti in ki je dovedel do vseh sedanjih varnostnih odredb, je bil naslednji:

— Večje število piratov je kupilo tikete ter se vkrcalo na parnik v družbi ostalih Kitajcev v tretjem razredu in na določenem mestu ter ob določenem uri so ti morski roparji premagali častnike in posadko ter se polastili ladje s pomočjo tovarišev, ki so čakali na nje na gotovem mestu ter splezali na krov.

Ta angleški parnik bi se seveda lahko spoprijel s celim brodogradnim morskimi roparjev in slednji so vsled tega večinoma že opustili misel, da se ga uspešno lotijo. Kitajske ladje pa niso tako dobro pripravljene za vse slučajne ter postanejo vsled tega sempatem plen piratov. — Starodavne kitajske džunke so najlažje vrste plen za te roparje. Nekoč je bil čas, ko so kapitani kitajskih džunk zanašali na svoje "oči", to je na dve luknji na vsaki strani prednjega krova. V sedanjih časih se pa poslužujejo bolj uspešnih sredstev, da zavrnejo pirate. Večina džunk ima visok oder na zadnjem delu ladje, po načinu španski galej in na tem odru stoji bronasti top, nabasan z žebli, kosi žice, drobci železa in tako dalje. Ta top je vedno pripravljen, da primerno sprejme te iztočene bandite.

Piratstvo se vrši večinoma na južni obali ter ga pripisujejo predvsem nemirnim in upornim Cantončanom. Pred nedavnim časom je zadel neki precej velik parnik na neki majhni otok, približno tri ure od Hongkonga. Posadka je zapustila parnik v čolnih in v manj kot eni uri, kot potom telepatije, so priplesale kitajske džunke od vseh strani ter do golega obrale oni parnik.

Vsaka piratska kitajska džunka izgleda na zunaj kot miroljubna trgovska džunka. Kakorhitro pa pride v bližini miroljubne ladje, se pokaže njen pravi značaj. Kot demoni pekla se vsujejo roparji preko cele ladje ter premagajo v kratkem vsak odpor, če se ji mje posrečilo priti na krov.

Angleški mornariški častniki, ki dobro poznajo razmere v kitajskih vodah, izjavljajo, da obstajajo kitajski morski roparji še sedaj le radigate, ker so nevrjetno izurjeni v plovbi ob tej viharini in nevarni obali, kjer je vse polno skritih čeri. Noben zapadni krmar ali kapitan bi ne mogel priti s tako kitajsko džunko mimo vseh skritih čeri, kajti brez dvoma bi se njegova džunka razsula ob prvi priliki. Kitajski morski roparji pa poznajo pota, po katerih jim zasledovalci ne morejo slediti in vsled tega se jim skoro v vsakem slučaju posreči odnesti pete.

Seveda, tudi dnevi kitajskih morskih roparjev so šteti. Vedno napredujoča civilizacija, katero je opaziti celo na Kitajskem, nima nobenega prostora za te preostanke iz temnejših in grozovitih časov. Kot nekdanji morski roparji v Karibejskem morju, ki so napadali španske ladje, obložene z zlatom, bodo izginili v doglednem času tudi kitajski piratje, ki ogrožajo sedaj južno obrežje ter velike reke Kitajske.

O nezvestem kralju.

Pisatelj pariških običajev Chas Feodal je napisal zgodovino pariških trgov in uvrstil vanjo tudi sledečo zgodovinsko pripovedko, naslovljeno "Neustrašna branjevka". V poslednjih letih vladanja kralja Henrika IV. je pripadal 7. oddelek pariške tržnice ženi Ladouette, ki nekega svečanega dne ni hotela z ostalim ljudstvom vzklikati: "Živel naš dobri kralj Henrik!" Ko so jo vprašali po vzroku čudne vede, je izjavila, da kralj Henrik ni zvest svoji ženi in zaradi tega ne zasluži, da bi ga spoštovali tudi ostale žene. Obadili so jo na globo 30 livrov in jo za en mesec izključili iz tržnice. Branjevka je to obsodbo mirno mirno sprejela; ko pa so ostale branjevke dne 30. avgusta 1608 izročile kraljici Mariji de Medici kitocvetja, je ona istočasno izročila kraljici sledečo prošnjo: "Čospa kraljica, javljam vam s tem, da tudi jaz spadam med dame v tržnici, in ta pokle se v naši obitelji že od časa sv. Ljudevita dalje podeduje od matere na hčer. Imam četrto deec, ki sem jo rodila v časti s svojim možem. Včasih govorim sicer malo okorno, toda odkrito. Rekla sem da gospod kralj, ki je v duši dober človek, preveč suče oči za krile, ki niso vaše, in da to ni prav od njega, ki ima tako lepo soprogo in izvršio kraljico, pa se vendar še obrača za kometami in nima pravega čuta za sveti zakon. In zato so me za mesec dni izključili iz tržnice. Vi ste kraljica in lahko uknete to kazen. Ako mi storite to malo uslugo, vam ne bom nehrvalna." Kraljica Marija de Medici nato seveda ni mogla drugače, nego da je ukinila kazen in branjevke Ladouette celo imenovala za kraljevske dvorske dobaviteljice. Ta naslov ima še danes lastnik VII. oddelek pariške tržnice, navzile temu, da je Francija danes republika.

Hrvatski industrialci in ukrepi proti navijanju cen. Iz Zagreba poročajo: Glede ukrekov proti navijanju cen v lesni stroki je imela sekcija za lesno industrijo pokrajinske zveze industrialcev konferenco, da zavzame svoje stališče. Sklenilo se je, da se prodaja po visokih dnevnih cenah ne more smatrati kot navijanje cen in zato naj se postopa samo proti onim, ki iščejo prevelik dobiček preko tržnih cen.

Za interese Velike Britanije.

"Reuter" poroča, da je angleška vlada pozvala Jugoslavijo in Rumunijo, da sodelujeta z Veliko Britanijo, Francijo in Italijo pri obrambi Carigrada in takozvane nevtralne čone z ozirom na skupne interese. To bi se, čisto konkretno povedano, reklo, naj mi odposljemo v Carigrad svoje vojske, da pomagajo Angliji in eventualnim drugim mednarodnim četam, da preprečijo kakšno vojno akcijo Kemal paše proti Carigradu, oziroma proti Grkom v Traciji.

Če je res, da je Anglija to od nas zahtevala, potem iz tega sledi, da Anglija smatra nas za obvezane braniti Carigrad pred Kemalisti. Mi pa mislimo, da vsa jugoslovanska javnost in, soditi po sem dosledjen obnašanju dr. Ninčiča, tudi odgovorni voditelji naše zunanje politike soglašajo v tem, da je treba za tem angleškim naziranjem postaviti veliki vprašaj. Kar se tiče srbskega, hrvaškega in slovenskega ljudstva pa z vso apodiktizno gotovostjo mirno trdimo, da odklanja vsako, četudi le preventivno vojaško akcijo, naperjeno proti Kemalistom, ker konflikt zaradi Carigrada in Tracije naših interesov nič ne zadeva. Anglija, ki jo sicer zelo spoštujemo, nima pravice odločevati o tem, kaj so naši interesi, še manj pa od nas zahtevati, da take namišljene interese branimo.

Kmečka glava za Radićevo republiko.

Stipica Radić je kolovratil v nedeljo po Podravini. Pokazalo se je, da mu po tamkajšnjih selih ne cvetejo več rože. Vozili so ga od kraja do kraja njegovi najboljši prijatelji, ali Radić je povsod naletel na mrzle seljaške obraze. V Sibetcu mu je orožnik zabranil zborovanje, ker ni bilo prijavljeno. V Hlebinah so mu še verni pristaši postavili slavalok, ali prišli so seljaki in so vrgli ta slavalok na tla. V Novemgradu je zboroval z malim številom pristašev v neki hiši. Tu se je oglasil k besedi seljak Ivan Ledinski, ki je rekel, da da svojo glavo, ako pride tekom enega leta do Radićeve republike, in Radić naj obljubi, ako ima pogum za to, da da svojo glavo, ako za leto dni ne bo republike. Radić se je tako raztogotil, da je ukazal seljaka Ledinskega vreči iz hiše. Seljaki, ki so dolgo časa drli za Radićem, končno le uvidevajo, da morajo poslanci delati in se brigati za interese svojih volilcev, ne pa da lenobo pasejo v Zagrebu in tam lepo gosposko žive, pa hočejo igrati vlogo neke posebne države, kar je doslej hrvaškemu kmetu prineslo že ogromno škodo. — Kradoma je prišel in skoro neopaženo je odšel Stipica Radić ves ozlovoljen v Zagreb, kjer ne bo sedeža za njegovo republiko.

Sedanji položaj Carigrada in morskih očin, ki dejansko pomeni to, da Anglija te ožine vsakomur zapira, v prvi vrsti Rusiji, to je pač v interesu Anglije, ne pa Jugoslavije. V našem, in še to ne direktnem interesu je stališče, ki ga je zavzel Čičerin, kateri je dopisniku "Tempsa" izjavil, da obstoja med Kemalom in Moskov dogovor iz leta 1921, glasom katerega naj položaj Dardanel regulira mednarodna komisija ob soudeležbi Turčije, Rusije in balkanskih držav. Anglija naj povabi vse te države na mednarodno konferenco, čemur se Kemal paša gotovo ne bo upiral, ker je sam izjavil, da dardanelsko vprašanje smatra za mednarodno.

Kar pa se tiče Carigrada, naj ga branijo Angleži, če hočejo in mislijo, da s tem preprečijo okrepitve kemalistične Turčije, ki je njihov najnevarnejši konkurent v Orientu. Nas pa vzpostavitev Turčije v Carigradu in Traciji ne ogroža; nasprotno je le boljše, če se neha bolgarsko-grško trenje v Traciji in če Carigrad neha biti objekt rivalitete evropskih velesil. Mi smo prepričani, da bodo balkanske države, ako se turške aspiracije deloma zadovolje, ako se grška megalomanija prišepne in ako se De-deagač prisodi Bolgariji, lahko našle trajni medsebojni modus vivendi in se osvobodile vednega vmešavanja velesil v balkanske zadeve. Dardanele pa naj bodo res svobodne, tudi za Rusijo, ne pa da bi jih Anglija lahko zaprla, kadar bi se ji zdelo. Ako pa se Kemal paši odreče posest Carigrada, ima Evropa proti sebi ves muslimanski svet, kar pomeni v doledni bodočnosti svetovni požar, veliko hujski in strašnejši nego je bil pretekli.

Ako naša vlada zavzame tako stališče, ne krši nobenih mednarodnih pogodb. Mi nismo niti podpisali ziti ratificirali severne pogodbe. Ona se nas zato čisto nič ne tiče. Ako bo kdo napadel meje naše države, nas bo vedno našel pripravljene: vsaka akcija ob Dardanelah pa bi pomenila ne obrambo naših interesov, ampak soudeležbo pri angleških osvajalnih načrtih, za kar treba pri nas predhodne privolitve parlamenta! Kajti beseda: obramba Carigrada je goljufiva; Carigrad ni naš, da bi ga branili, in angleške čete se nahajajo v njem brez naše krivde: zato naj se Angleži "branijo" sami! Ako se hoče Anglija bojevati zoper celokupni muslimanski svet, naj se bojuje sama! Za nas bi bila ta stvar predrag. Mi živimo s Turčijo lahko & miru, četudi bi se zopet vselila v Carigradu, sedežu vsem muslimanom svetega kalifata.

To je stališče, celokupne jugoslovanske javnosti in, kakor upravičeno mislimo, tudi naše vlade. Za tuje interese nobenega vojaka! Mi hočemo živeti v miru z vsemi svojimi sosedi in tudi s Turčijo, ako bi imela postati naša sosed.

("Slovenec").

Če je res, da je Anglija to od nas zahtevala, potem iz tega sledi, da Anglija smatra nas za obvezane braniti Carigrad pred Kemalisti. Mi pa mislimo, da vsa jugoslovanska javnost in, soditi po sem dosledjen obnašanju dr. Ninčiča, tudi odgovorni voditelji naše zunanje politike soglašajo v tem, da je treba za tem angleškim naziranjem postaviti veliki vprašaj. Kar se tiče srbskega, hrvaškega in slovenskega ljudstva pa z vso apodiktizno gotovostjo mirno trdimo, da odklanja vsako, četudi le preventivno vojaško akcijo, naperjeno proti Kemalistom, ker konflikt zaradi Carigrada in Tracije naših interesov nič ne zadeva. Anglija, ki jo sicer zelo spoštujemo, nima pravice odločevati o tem, kaj so naši interesi, še manj pa od nas zahtevati, da take namišljene interese branimo.

Sedanji položaj Carigrada in morskih očin, ki dejansko pomeni to, da Anglija te ožine vsakomur zapira, v prvi vrsti Rusiji, to je pač v interesu Anglije, ne pa Jugoslavije. V našem, in še to ne direktnem interesu je stališče, ki ga je zavzel Čičerin, kateri je dopisniku "Tempsa" izjavil, da obstoja med Kemalom in Moskov dogovor iz leta 1921, glasom katerega naj položaj Dardanel regulira mednarodna komisija ob soudeležbi Turčije, Rusije in balkanskih držav. Anglija naj povabi vse te države na mednarodno konferenco, čemur se Kemal paša gotovo ne bo upiral, ker je sam izjavil, da dardanelsko vprašanje smatra za mednarodno.

Kar pa se tiče Carigrada, naj ga branijo Angleži, če hočejo in mislijo, da s tem preprečijo okrepitve kemalistične Turčije, ki je njihov najnevarnejši konkurent v Orientu. Nas pa vzpostavitev Turčije v Carigradu in Traciji ne ogroža; nasprotno je le boljše, če se neha bolgarsko-grško trenje v Traciji in če Carigrad neha biti objekt rivalitete evropskih velesil. Mi smo prepričani, da bodo balkanske države, ako se turške aspiracije deloma zadovolje, ako se grška megalomanija prišepne in ako se De-deagač prisodi Bolgariji, lahko našle trajni medsebojni modus vivendi in se osvobodile vednega vmešavanja velesil v balkanske zadeve. Dardanele pa naj bodo res svobodne, tudi za Rusijo, ne pa da bi jih Anglija lahko zaprla, kadar bi se ji zdelo. Ako pa se Kemal paši odreče posest Carigrada, ima Evropa proti sebi ves muslimanski svet, kar pomeni v doledni bodočnosti svetovni požar, veliko hujski in strašnejši nego je bil pretekli.

Ako naša vlada zavzame tako stališče, ne krši nobenih mednarodnih pogodb. Mi nismo niti podpisali ziti ratificirali severne pogodbe. Ona se nas zato čisto nič ne tiče. Ako bo kdo napadel meje naše države, nas bo vedno našel pripravljene: vsaka akcija ob Dardanelah pa bi pomenila ne obrambo naših interesov, ampak soudeležbo pri angleških osvajalnih načrtih, za kar treba pri nas predhodne privolitve parlamenta! Kajti beseda: obramba Carigrada je goljufiva; Carigrad ni naš, da bi ga branili, in angleške čete se nahajajo v njem brez naše krivde: zato naj se Angleži "branijo" sami! Ako se hoče Anglija bojevati zoper celokupni muslimanski svet, naj se bojuje sama! Za nas bi bila ta stvar predrag. Mi živimo s Turčijo lahko & miru, četudi bi se zopet vselila v Carigradu, sedežu vsem muslimanom svetega kalifata.

To je stališče, celokupne jugoslovanske javnosti in, kakor upravičeno mislimo, tudi naše vlade. Za tuje interese nobenega vojaka! Mi hočemo živeti v miru z vsemi svojimi sosedi in tudi s Turčijo, ako bi imela postati naša sosed.

("Slovenec").

Molitveniki:

Krog med nami, v platno vezano ..	80
Črna paša, v platno vezano ..	1.25
Črna popolna, v platno vezano ..	1.—
Hoja za Kristusom, v platno vezano ..	1.—
Marija Varhinja: v platno vezano ..	90
v usnje vezano ..	1.80
Rajski glasovi: v platno vezano ..	80
v kost vezano ..	1.70
v usnje vezano ..	1.80
Sveča Ura, s posebnimi debelimi črkami, v platno vezano ..	90
Srbi za dušo: v platno vezano ..	90

Poučne knjige:

Abecednik nemški ..	35
Angleščina brez učitelja ..	40
Angleško-slovenski slovar (Dr. Kern) ..	5.00
Angleški slovar ali nauk kako naj se k sv. maši streže ..	10
Cirilica, Navodila za čitanje in pisanja srbske in cirilice ..	30
Isposodništvo, Praktična knjiga za naše gospodinjice, Trdo vezano ..	1.50
Broširano ..	1.20
Jedovorec ..	75
Hitri računar ..	60
Ugostilništvo, Zemljepisni pregled ..	1.25
Knjiga o lepem vedenju, Trdo vezano ..	1.00
Katekizem, veliki (Zabrt) ..	40
Kubična knjiga ali hitri računar za trgovce z lesom ..	1.00
Knjiga o dostojnem vedenju ..	1.00
Mladeničev, Spisal A. B. Jeglič ..	60
2. zvezek ..	60
Mlekarstvo v črticah za življenjsko ..	75
Na vetri za hišo in dom, Koristna knjiga za vsako hišo ..	1.25
Broširano ..	1.00
Nemško-anglijski tolmáč (Bartol Janežič) ..	4.00
Nemško-slovenski slovar ..	4.00
Največji spisevnik ljubavnih pisem ..	1.00
Nemščina brez učitelja, 1. del ..	50
2. del ..	50
Pravila za oliko ..	45

Praktični računar ..	75
Ročni slovenski in slovensko-anglijski slovar ..	60
Splošno knjigovodstvo, 1 in 2 del ..	2.50
Slovensko-italijanski in Ital.-slov. slovar ..	1.00
Slovensko-anglijski in angleško-slovenski slovar, trdo vezan ..	1.50
Slovensko-nemški in nemško-slovenski slovar ..	50
Slovenska Narodna mladina ..	1.—
Spretna kuharica ..	1.25
Vošilna knjizica ..	50
Veliki slovenski spisevnik raznih raznih pisem, trdo vezano ..	1.50
Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev, 1. zvezek ..	65
2. zvezek ..	85

Razne povesti in romani:

Amerika in Amerikanci, trd. vez. ..	4.00
Andrej Hofer ..	30
Beneška vedečevalka ..	40
Bolgarski Biser ..	35
Burk in porednosti ..	40
Belci rojaki, trdo vezano ..	1.00
Boy, roman, trdo vezano ..	75
Boja pot na Bledu ..	25
Boja pot na Smarno Goro ..	25
Balkanska Turška vojska ..	80
Cvetke ..	35
Ciganova osveta ..	30
Čas je zlato ..	30
Cvetina Borogradska ..	50
Doli z orožjem ..	50
Dve sliki — Njiva, Starka (Meško) ..	60
Dolga roka ..	60
Devica Orleanska ..	60
Deseti brat, (Jurčič) ..	75
Detelja ..	2.00
Dom in svet, Letnik 1908 ..	30
Duhovni Boj ..	50
Elizabetha ..	35
Fran Baron Trenk ..	35
Fra Diavolo ..	50
Gordovnik (2 zvezka) ..	1.20
Golem roman ..	65
Grešnik Lenard, (Ivan Cankar) ..	75
Gofevski katekizem ..	25
Gruda umira ..	50
Hečvika ..	35
Humoreske, Groteske in Satire zbrani spisi, (Dolenc) ..	60
Jos. Jurčič spisi: 4. zv. Cvet in sad, Hiš mestnega sodnika, Broširano ..	75
Trdo vezano ..	1.00

Naročilo je priložiti denar, bodisi v gotovini, Money Order ali pošto znanke po 1 ali 2 centa. Če pošljete gotovino, reklamirajte pisno.

Knjigarna "Glas Naroda"

5. zv. Sosedov sin, Sin kmečkega cesarja itd. Broširano ..	75
Trdo vezano ..	1.00
6. zv. Dr. Zober, roman, Tugomert, tragedija v 5. dejanjih, Broširano ..	75
Trdo vezano ..	1.00
Kresalo dubov ..	1.00
Kralj Matjaž ..	60
Kmečke povesti, trdo vezano. Vsebuje 7 povesti ..	60
Kraljica Mutenica, trdo vezano ..	80
Kraljevič in berač ..	25
Ljudske povesti, — Od hiše do hiše, — Sin ..	60
Judska knjižnica: 1. zv. Znamenje štirih ..	50
2. zv. Darovana, Zgodovinska povest ..	50
3. zv. Jernat Zmagovšč. — Med Plazovi ..	50
4. zv. Malo življenje ..	65
5. zv. Zadnja kmečka vojska ..	75
6. zv. Gorđarjev sin ..	30
7. zv. Prihajač ..	60
8. zv. Pasjeglavlci ..	1.00
9. zv. Kako sem se jaz likal, (Brenčelj) ..	1.00
10. zv. Kako sem se jaz likal, (Brenčelj) ..	1.00
11. zv. Kako sem se jaz likal, (Brenčelj) ..	1.00
12. zv. Iz dnevnika malega posrednika, trdo vezano ..	1.00
14. zv. Ljubljanske slike, — (Brenčelj) ..	75
15. zv. Juan Miseria, Povest iz španskega življenja ..	75
16. zv. Ne v Ameriko, Po resničnih dogodkih ..	75
17. zv. Prvi med Indijanci ali vojna v Nikaragui ..	1.25
18. zv. Preganjanje Indijskih mladenčev ..	80
19. zv. Mlada mornarja, Povest ..	35
20. zv. Salvi Slovenec ..	60
21. zv. Turki pred Dunajem ..	60
22. zv. Trenutni oddaja ..	40
23. zv. Visknja Repatica, Satiričen roman, 2 knjigi ..	1.25
24. zv. Vera, roman ..	1.50

Šopek samotarke, trdo vezano ..	50
Strelec ..	30
Stezosledce ..	40
Siri povesti: Nagla beseda: Tuličeva osveta: Gospod Grahari: List Papirja ..	30
Sveča Genovefa ..	50
Osedov sin, (Jurčič) ..	50
Sveča noč ..	25
Sisto Sesto, povest iz Abrucev ..	30

Slovenski pisatelji: 1. zv. Jca. Jurčič zbrani spisi. Vsebuje 35 povesti ..	1.50
2. zv. Jos. Jurčič zbrani spisi. Vsebuje 7 povesti ..	1.20
3. zv. Dr. Ivan Tavčar zbrani spisi. Cvetje v jesen, Visoka kronika ..	2.00

Velikonočne, božične in noveletne ducat ..	25
3. dejanjih ..	1.00
Če sta dva, Sela v 1. dejanju ..	30
Doktor Robin, Igra v 1. dejanju ..	30
Polina Solz, 3 enodejanke: Dva svetova, dediščina, trpin ..	1.00
Mivji lovec, Narodna igra s petjem v 4. dejanjih ..	50
Mevnik, Veseloliga v 2. dejanjih ..	50
Endodejanke, Vsebuje 6 iger ..	50
Jaudeamus, Komedija v 4. dejanjih ..	25
Gospa ki je bila v Parizu, Veseloliga v 3. dejanjih ..	30
Išče se odgojnik, Igra v 2. dejanjih ..	30
Kirivopisnežnik, Igra s petjem v 3. dejanjih ..	35
Kovarnstvo in ljubezen, Založila iz meščanskega življenja v 5. dejanjih ..	30
Matf. Drama v 3. dejanjih ..	30
Martin Krpan, Drama v 5. dejanjih ..	30
Neč. beseda, Igrokaz v 5. dejanjih ..	60
Medved snubč, Veseloliga v 1. dejanju ..	30
Naša krl, Igrokaz v 4. dejanjih ..	60
Nič otrok, Veseloliga v 1. dejanju ..	35
Oh vojski, Igrokaz v 4. dejanjih ..	25
Pogodba, Burka s petjem v 2. dejanjih ..	30
Pokojni mož, Seloigra v 1. dejanju ..	30
Rodoljub iz Amerike, Veseloliga s petjem v treh dejanjih ..	30
Sarvalina življenja, Ljudska drama v 3. dejanjih ..	75
Revizor, Komedija v 5. dejanjih ..	1.00
Star samec, Podoba iz življenja v 2. dejanjih ..	30
Starinarica, Veseloliga v 1. dejanju ..	30
Tončkovje sanje na Miklavžev večer, Mladinska igra s petjem v 3. dejanjih ..	60
Težke ribe, Veseloliga v 3. dejanjih ..	30
V spanju, Veseloliga v 3. dejanjih ..	30
Žila, Veseloliga v 1. dejanju ..	30
Za križ in svobodo, Igrokaz v 5. dejanjih ..	30
Zbirka ljudskih iger ..	50

Velikonočne, božične in noveletne ducat ..	25
3. dejanjih ..	1.00
Če sta dva, Sela v 1. dejanju ..	30
Doktor Robin, Igra v 1. dejanju ..	30
Polina Solz, 3 enodejanke: Dva svetova, dediščina, trpin ..	1.00
Mivji lovec, Narodna igra s petjem v 4. dejanjih ..	50
Mevnik, Veseloliga v 2. dejanjih ..	50
Endodejanke, Vsebuje 6 iger ..	50
Jaudeamus, Komedija v 4. dejanjih ..	25
Gospa ki je bila v Parizu, Veseloliga v 3. dejanjih ..	30
Išče se odgojnik, Igra v 2. dejanjih ..	30
Kirivopisnežnik, Igra s petjem v 3. dejanjih ..	35
Kovarnstvo in ljubezen, Založila iz meščanskega življenja v 5. dejanjih ..	30
Matf. Drama v 3. dejanjih ..	30
Martin Krpan, Drama v 5. dejanjih ..	30
Neč. beseda, Igrokaz v 5. dejanjih ..	60
Medved snubč, Veseloliga v 1. dejanju ..	30
Naša krl, Igrokaz v 4. dejanjih ..	60
Nič otrok, Veseloliga v 1. dejanju ..	35
Oh vojski, Igrokaz v 4. dejanjih ..	25
Pogodba, Burka s petjem v 2. dejanjih ..	30
Pokojni mož, Seloigra v 1. dejanju ..	30
Rodoljub iz Amerike, Veseloliga s petjem v treh dejanjih ..	30
Sarvalina življenja, Ljudska drama v 3. dejanjih ..	75
Revizor, Komedija v 5. dejanjih ..	1.00
Star samec, Podoba iz življenja v 2. dejanjih ..	30
Starinarica, Veseloliga v 1. dejanju ..	30
Tončkovje sanje na Miklavžev večer, Mladinska igra s petjem v 3. dejanjih ..	60
Težke ribe, Veseloliga v 3. dejanjih ..	30
V spanju, Veseloliga v 3. dejanjih ..	30
Žila, Veseloliga v 1. dejanju ..	30
Za križ in svobodo, Igrokaz v 5. dejanjih ..	30
Zbirka ljudskih iger ..	50

Razne povesti in zabavne knjige za mladino:

Bob za mladi zob, pesmice ..	30
Dedek je pravil, pravljice ..	40
Martin Krpan z Vrha, Povest s slikami, trdo vezano ..	60
Mladim sreem ..	25
Narodne pripovedke, 3. zvezek ..	40
Narodne pripovedke, 4. zvezek ..	50
Pravljice in pripovedke za mladino: 1. zvezek ..	50
2. zvezek ..	50
Slavček, zbirka solskih pesmi ..	25

venčiki, Zbirka pesmi za mladino: trdo vezano ..	1.00
Zbrani spisi za mladino: 1. zv. trdo vezano. Vsebuje 15 povesti ..	50
2. zv. trdo vezano. Pripovedke in pesmi ..	50
3. zv. trdo vezano. Vsebuje 12 povesti ..	50
4. zv. trdo vezano. Vsebuje 8 povesti ..	50
5. zv. trdo vezano. Vinski brat ..	50
6. zv. trdo vezano. Vsebuje 10 povesti ..	50

metniške knjige s slikami: Mlada greda; pravljica s slikami ..	50
Pepelka; pravljica s slikami ..	1.00
Rdeča kapa; pravljica s slikami ..	1.00
Snežuljica; pravljica s slikami ..	1.00
Trnoljica; pravljica s slikami ..	1.00

Knjige za slikanje: Mladi slikar ..	75
Slike iz pravljice ..	75
Njige za slikanje desnele popolne z barvami in arvedilom: Mladi umetnik ..	1.20
Otroški vrtec ..	1.20
Pepečka; pravljica s slikami ..	1.20
Rdeča kapa; pravljica s slikami ..	1.20
Snežuljica; pravljica s slikami ..	1.20
Trnoljica; pravljica s slikami ..	1.20

Razglednice:

abavne, Različne, ducat ..	25
New Yorka, Različne, ducat ..	25

Velikonočne, božične in noveletne ducat	25
Iz ravnih slovenskih krajev, ducat	1.00
Posamezne po	30
Narodna noša, ducat	30
posamezne po	1.00
Planinski pozdravi, ducat	50
posamezne po	50
Panorama mesta New York	25
Prerokovalne karte	1.00

Le 17 monarhov je ostalo po vojni.

Poroča Wilbur Forrest.

Prejšnji grški kralj Konstantin je zadnji iz vrste ljudi, ki so trdili, da je kraljeva sila tudi pravica in njegov odhod je potisnil izraz "suveren" v še večjo obkurnost kot jo je užival dosedaj. Predno je prišla podirati evropska vojna prestole, ki so stali več stoletij, je bilo na svetu eno in štirideset "monarhov" ali "suverenov", ki so imeli pravico izdati kraljeve ukaze, katere so sprejeli podaniki v različnih kraljevstvih z največjim respektom. Danes pa je le še sedemnajst takih monarhov in če izvajamo monarhe skrajnega orizanta, so kraljevske peroti precej postrizene.

V Evropi ni sedaj niti enega kralja, ki bi si drznil trditi, da njegova beseda postava ali ki bi mogel kupiti kakšni igralci le nakit, ne da bi ogrozil s tem dobrih odnosov s političnimi načelniki države.

Portugalski kralj Manuel je bil zadnji evropski monarh, ki je skušal poslužiti se kraljeve zakladnice, da okraši pariške igralke z diamanti. Glavna zabava Manuela v današnjih dneh pa je tenis, a ne na Portugalskem, temveč v Angliji. Dogodek, v katerega je bila zapletena zamlja Gaby Deslys, je dodal še nadaljnji naslov k številnim naslovom, katere je nosil mladi portugalski kralj. Ta zadnji naslov pa je bil "Ex" in Portugalska je postala republika.

Helenski Tino si je pridobil svoj novi naslov s pomočjo metode, ki se je popolnoma razlikovala od Manuelove metode, ki je bila bolj uspešna in hitra. Nemški Viljem, avstrijski Karol in bulgarski Ferdinand so se poslužili te metode z velikanskim uspehom in Konstantin jim je sledil, kjer je skušal izrezati novo in večjo Grško iz sosednjih ozemelj.

Španski kralj Alfonso pa je naravnost uzor kralja novega, modernega tipa. Dober jahač je i polo igralce, avtomobilist ter izvečan tudi v vseh drugih športih. On pusti svojo vladati ter noče biti za svojo osebo nič drugega kot ljubezniv in prijeten ter vsled tega tudi popularen. Najbolj odlični gost tekom zadnje sezije v Deauville je bil Alfonso. Poleg drugega je napravil Deauville v letošnji seziji tudi rekord glede havardnega igranja za visoke svote. Čeprav se španski kralj ni izogibal igralniškim tva večer, je dal vendar vzgled, katerega bi morali posnemati vsi evropski kralji. Priznal je, da bi rad igral, da pa si kaj takega ne more privoščiti v Deauville.

Nekega večera sta prišla kralj Alfonso in perzijski šah v sobo, kjer so igrali baccarat ter se približala veliki mizi, kjer so stajali med drugimi tudi ameriški milijonarji vrtoglave svote na eno samo karto.

Šah, ki je majhen in strašno debel človek, se je ozrl proti Alfonso ter mu zašepetal: — Kdo ima karte?

Alfonzo se je sklonil preko igralcev ter odgovoril: — Ne ver a strašno denarja je na mizi.

Medtem pa je upravitelj igralnice že spoznal oba kraljevska obiskovalca ter ju vprašal, če bi hotela sedeti pri mizi. Čeprav so bili vsi stoli zasedeni, je bil upravitelj vendar pripravljen spoditi dva bolj počasna in previdna igralca.

Alfonzo in šah pa sta z zahvalo odklonila ponudbo. Prvi je prosto odločno priznal, da si kaj takega ne more privoščiti in šah je orizantalsko gracijo odvedel svojega tovariša z mesta skušnjav.

Nadaljni skrajno priljubljeni monarh v Evropi je belgijski kralj Albert. Njegova glavna zabava je mehanika in on se ne briga dosti za državne posle. Njegova slabost za aeroplane in avtomobile je dobro znana in v Belgiji je malo tako dobrih pilotov in šoferjev kot je kralj.

Kurator nekega bruselskega muzeja je pred kratkim vzbudil pravečo senzacijo, ko je javno izrazil svoje nezadovoljstvo, da ni

kralja nikdar v dotični muzej, dočim je bil prejšnji kralj Leopold stalen posestnik muzeja, ki je skrbno preštudiral vsako novo delo.

Zadnja resnična povest o mehaničnih nagnjenjih kralja je ravno kar dospela senka, v Pariz. Pred par dnevi se je ustavil avtomobil nekega belgijskega plemenitaša, ki je sledil vzgladu kralja ter igral svojega lastnega šoferja, na neki cesti par milj izven glavnega mesta. Na cesti je zapazil tega neki avtomobil, ki se je hitro blizal in prišel je mahati z rokama, la ga ustavi. Ko je prišel avtomobil ter se ustavil, je pojasnil plemenitaš šoferju svojo smolo. Šofer tujega avtomobila, ki je nosil plašč, čepico in očala, je izstopil dvignil pokrivalo ter prišel nekaj popravljati. Kmalu je bil avtomobil plemenitaša zopet v redu. Plemenitaš je prišel stikati po žepih, kot da išče napitnino ter vprašal šoferja:

— Ali mi dovolite predstaviti se vam ter se identificirati? Jaz sem grof X. — In jaz sem kralj, — je odvrnil šofer, splezal v svoj avtomobil ter se odpeljal. Še predno je prišel presenečeni plemenitaš zopet k zavesti, je bil Albert že celo miljo proč.

Francija je bila pred kratkim deležna precej utuhe iz vzgleda, katerega je nudil siamski kralj, ki je minogrede rečeno eden o nih redkih orizantalskih monarhov, ki še vladajo. Poročne ceremonije v Franciji so pravcava narodna nadloga. Poroka stane tudi najbolj pripravega človeka celo premoženje. Vrše se mučne priprave, okliče, dogovor pri notarju, civilna in cerkvena poroka in tako dalje. Vse to so tradicijske konvencionalnosti, ki že stoletja diktirajo razliko med primerno in neprimerno poročno stiketo.

Siamski kralj pa je izdal v interesu narodne ekonomije pred kratkim kraljevo proklamacijo, v kateri se je enostavno glasilo: — Sedaj sem oženjen. — Stem je prihranil sebi in svojim podanikom približno en milijon dolarjev. Dosedaj so se ženili siamski kralji z velikanskim pompom in ob takih prilikah je rajal celi narod po več tednov. Kakšne svote so poržle te slovesnosti si lahko vsakdo predstavlja.

Še vedno živi na tisoče in tisoče pravih Francozov, ki se spominjajo francoskega glavnega mesta kot pravcate Meke za zabaveželne evropske cesarje in kralje, ki so prihajali v Pariz bolj pogosto v najstrožjem inkognitu. Angleški kralj Edvard VII je bil reden obiskovalec Pariza in povesti o njegovih hrupnih zabavah bi napolnile celo knjigo. Denar je izdajal z radodarno roko. Belgijski kralj Leopold je bil tudi ustrajen obiskovalec Pariza ter je bil neprestan vir vznemirjenja za diplomatske uradnike in pariške detektive, ki so morali paziti, da se mu ni nič posebnega pripetilo.

V starih dneh je bil Pariz rekokečad brez kraljev in princev. Danes pa je stvar povsem druga. Pariz je drago mesto, in kralji niso več tako bogati kot so bili nekoč.

Celo pred evropsko vojno je postal splošno znano dejstvo, da so prišle evropske države izvajati večjo kontrolo nad pravicami kraljev glede denarnih zadev, z izjemo Rusije, Prusije, Avstrije in Turčije. Monarhi teh izvetih držav so imeli na razpolago skoro neomejene denarne vire, s katerimi so razpolagali po svoji volji. Mogoče je to dejstvo pripomoglo k usodi, ki jih je zadela. Car Nikolaj, Franc Jožef in njegovi nasledniki Karol so mrtvi. — Niti en prejšnji nemški monarh ni vladal več, če izvajamo kneza iz Lichtensteina, ki vlada miniaturni državi, katero lahko prevozi avtomobil v katerikoli smeri v dvajsetih minutah, ne da bi ga ustavljali policisti radi prehitre vožnje. Turki sultan pa se je odpovedal prestolu.

Angleški kralj Jurij je pravzaprav reven človek. On ne sili nikjer v ospredje in popularnost

njegovega naslednika, princea iz Walesa, ima svoj izvor v osebnosti in demokratičnosti tega mladega človeka. Italijanski kralj ima letni dohodek, ki bi izgledal na papirju sicer dobro, če bi vze li vpoštev njegovih letnih idatkov, katerim se nikakor ne more izogniti. Španski kralj mora dobro paziti, da izhaja s svojim dohodkom ter je šel, kot poročajo, v zadnjem času v "biznes", da izboljša svoje finance.

Norveški kralj ima manjši letni dohodek kot pa predsednik francoske republike in vladarja Danske in Švedske tudi nimata dosti več.

Tudi jugoslovanski kralj Aleksander ni preveč obremenjen s posvetnimi blagrin o mladem bulgarskem kralju pravijo v Parizu, da išče ameriško nevesto, ki bi mu prinesla v hišo kako večjo svoto denarja kot doto.

Ameriški načrt vznemirja Evropo.

Odvedenje takozvanega gorkega morskega Gulf-toka bi dalo Franciji in Angliji podnebje kot ga ima Rusija. — Tako izjavljajo znanstveniki.

Iz Pariza poročajo: — Pariz bo imel podnebje kot prevladuje v Petrogradu in ledene gore bodo plavale po Sredozemskem morju, če se bo uresničilo domnevani ameriški načrt, da se premesti zev med Key West v Floridi in Havano. Tako izjavljajo vznemirjeni francoski znanstveniki.

Pariški listi posvečajo cele kolone poročanju načrtu ameriški inženirjev, da zvežejo Združene države s Kubo potom železnice. Marcel Pays pravi v listu Excelsior, da bi tak načrt obrnil morsk tok nazaj v južni Atlantik in da bi se vsled tega izpremenilo sedaj mlo podnebje severozitčne Evrope v arktično podnebje.

— To je brez dvoma nujna zadeva, ki zasluži vso pozornost zavestnih državljanov, — pravi Pays v svojem članku. — To je veliko bolj važna zadeva kot pa uravnava turškega problema ali pa vprašanje nemške vojne odškodnine.

— Nikdo ne more dvomiti, da so ljudje, ki so izkopali Panamski prekop, fizično sposobni premestiti ožino med Kubo in Združeni državi. Kompetentne avtoritete so se izjavile, da je načrt izvedljiv, ker je morje med Kubo in Združenimi državami izvanredno plitvo. Taka železnica bi dovršila Florida East Cost železnico, ki spaja Key West z ameriško celino ter bi obenem tudi pomenjala direktne vlake iz New Yorka v Havano ali Santia-go.

— Amerikanci so v svojem bistvu praktični ljudje. Pokazali so že, da jih Evropa ne zanima v političnem oziru. Dosti vzroka je vsled tega za domnevanje, da bodo prednosti, katere bi jim nudila taka železnica, odtehtade strašno škodo, katero bi brez dvoma trpela Evropa, če bi se odvrgla morski tok v drugačno smer.

— Cuba bo gotovo z veseljem privolila v načrt. Cuba je popolnoma odvisna od Združenih držav v političnem in finančnem oziru. Morska ožina pri Cubi predstavlja že sedaj nekako ameriško teritorijalno vodovje, ki bi postalo tako tudi faktično, kakorhito bi bil dovršen predlagani most.

— Znanstveniki nam pripovedujejo, da je Gulf morski tok reka gorke vode, ki prihaja iz mehiškega zaliva ter teče skozi ožino pri Cubi. To reko stvarjajo gorki toki iz južnega Atlantika, ki prihaja v mehiški zaliv skozi ožino med Jamaica ter južno-ameriško obaljo. Prav posebna geografska formacija, kjer zadene ob obali Francije, Anglije in navzgor do Islandsk.

Če bi ne bilo te posebne zemljepisne formacije ožin pri Cubi, bi tekla ta morski tok mogoče navzgor ob ameriški atlantiški obali ter nudil New Yorku podnebje Londona ali pa bi napravil krog proti jugu ter zopet prišel v mehiški zaliv.

ZMAGALKA V SKAKANJU.

Slika nam kaže Angležinjo Miss Lines, ki je pri zadnji tekmi v Paddingtonu dobila prvo na ljevo daleč. S tem je dosegla svetovni rekord.

Mostu preko cubanske ožine bi ne bilo mogoče zgraditi kot navaden most na koleh. Treba bi bilo zgraditi velikanske nasipe v gotovih razdaljah, ki bi brez dvoma preprečili prehod morskoga toka, ki bi se nato zopet obrnil nazaj z mehiški zaliv.

— Lahko si predstavljamo, kakšne bi bile v takem slučaju posledice za Evropo. Anglija i Francija, oropani gorkote, katero daje ta morski tok, bi se vrnili v ledeno dobo. Velike ledene gore bi plavale po Sredozemskem morju in Angleški kanal, poln ledu, bi bil ob gotovih letnih časih zaprt. Pozimi bi bilo mogoče priti iz Calaisa v Dover peš preko ledu.

— Celo arhitekturo Pariza, Londona, Bruselja in drugih večjih francoskih in angleških mest bi bilo treba temeljito izpremeniti, da se je prilagodi novim razmeram ter prepreči, da ne pogine prebivalstvo od mraza. Po reki Thames bi mogli voziti le po par mesecev v letu in isto velja tudi glede reke Seine.

— Ob Rivijeri bi postali prazni neštevilni hoteli za turiste. Na mesto solnčnega juga bi stalo ostro podnebje Grenlandije. Monte Carlo bi dobil podnebje Stockholma in Biarritz bi postal drugi Helsingfors.

Celih sedem mesecev v vsakemu letu bi bila temperatura v Angliji in Franciji pod ničlo, a žejni Newyorčan bi lahko sedel v Cock-tail-ekspresni vlak na Pennsylvanija postaji ter se šest in trideset ur pozneje prebudil v Havani.

Neki drugi list pravi, da bi pomenjalo izvedenje tega načrta izbruh vojne med združno Evropo ter ameriški Združenimi državami.

Nemški socijalisti proti italijanskim fašistom.

Nemški socijalisti v Berlinu so izdali na proletarijat vsega sveta apel, da se ima proglasiti bojkot Italiji za tri dni, kakor se je to svojčas zgodilo Madžarski, ki je takoj na to izpremenila svoje nastopanje proti proletarijatu. Za tri dni naj bi se ustavila vsaka komunikacija z Italijo. Nobena vest iz Evrope bi ne smela biti oddana v Italijo ne po pošti, ne po brzojavu, železnice bi ne smele prestopiti meje in ladje bi ne smele ukrcati v italijanskih pristaniščih. Vse to se ima zgoditi v znak protesta proti fašizmu, ki hoče v Italiji s svojim sedanjim ravnanjem s proletarijatom ustvariti razmere, vredne srednjega veka.

pravili natančen načrt za preiskavo. Hranili so na tisoče gobolov, podgan, miš in gvinejskih prašičkov. Opazovali so jih in tehtali tekom preiskušnje. Na ta način so dognali razliko med navadnim, domačin kruhom ter hranilnimi vrednostmi kruha, ki vsebuje vitamine, proteine in mineralne snovi. Živali, hranjene z vitaminskim kruhom, so dospede do polne moči in zrelosti ter so rodile v četrti in peti generaciji. Živali, hranjene z navadnim kruhom in vodo, so porile vsled pomanjkanja potrebnih snovi. Ta preiskušnja je natančno pokazala resnico Wardovega razkritja. Isto so dokazali tudi uspehi po drugih preiskuševališčih.

Tekom leta, ko se je razvijalo bel kruh, v katerem je primerno razmerje proteina, mineralnih snovi in vitaminov, se je uporabilo skoraj dva milijona dolarjev za preiskovalno delo ter za zgradbo velike tovarne v Warren, Ohio, ki bo posvečena izključno pridobivanju vitaminov iz žita. Potrebne stroje stroje bodo poslali tja iz Wardovih tovarn v New Yorku in Pittsburghu. Načrti za nove stroje in nove metode so že sestavljeni. Uspešne posledice so uravnavale napore. Dobrote razkritja bodo brez dvoma knalo blagodejno vplivale na narodno zdravje in moč.

Prepovedani grah.

Grof de Espanna, minister španskega kralja Ferdinanda VII, obenem generalni kapitan Katalonije, je ljubil čez vseh grah, ki se v Španiji dobi ob vsakem letnem času. Groficia pa je bila velika sovraznica te zelenjave; ni je mogla videti, še manj pa uživati. Nekega dne si je naročil grof v kuhinji za obed tudi graha. Kmalu po tem je prišla groficia v kuhinjo in ko je videla, da luči dekla grah, je prepovedala ga skuhati. Opoldne pri obedu je grof zamač čaka na grah; naposled je poslal slugo v kuhinjo. Ko se je vrnil, je povedal resnico. Grof ni rekel besede ter je ostal dobre volje. Po obedu je poklical k sebi poročnika in mu je ukazal, naj zvečer nobene osebe ne pusti iz gradu. Ker je poročnik vedel, da se grof ne šali, je postavil pred grajska vrata na stražo. Groficia in njena hčerka je bila na večer objavljena na ples. Ko sta hoteli

odditi, so jima vojaki z nasajenimi bajoneti zaprli pot. Razkačena se je šla groficia k grofu pritožiti. Grof ji je pa rekel: "Ti ukazuješ kuharicam, jaz pa vojakom". Od tega časa groficia ni nikoli več v kuhinji prepovedala kuhati grah.

VABILO

ZABAVNI MARTINOV VEČER, katerega priredi Slovensko pevsko društvo "PREŠEREN"

v soboto dne 11. novembra 1922 v Slov. Domu na 57. cesti v Pittsburghu, Pa.

VSPORED:

1. Nagovor Antona Zbanička.
2. Igra: "Mutast muzikant" enodejanka.
3. Pesni: "Peričnik" in "Na straži" poje slov. pev. društvo "Prešeren".
4. Mladinsko tamburaško društvo "Itrija" več raznih komadov.
5. Dvoesp: Louisa Rihitar in Johna Jurgel "Nočni čuvaj" v angleščini.
6. Ples in prosta zabava. Začetek ob 7.30 p. m. Vstopnina 50c za osebo. Za vsestransko dobro postrežbo bo preskrbljeno. Za obilni poset tega zabavnega Martinovega večera se najljubšeje priporoča edli pittsburski slovenski naselbini Odbor.

(2x 7&9—11)

ZENITNA PONUDBA.

Srednje starosti Slovence se želi tem potom seznaniti s postenim slovenskim dekletom v svrhu ženitve. Jaz sem izučen delavec, imam torej sigurno delo in tudi premoženje. Ako katero veseli zakonsko življenje, se ji sedaj nudi lepa prilika isto tudi vresničiti. Opozarja se pa, da se opusti vsaka šala; te resne ponudbe, opremljene s sliko, se bodo vpoštevale. Najstrožja tajnost zadržana. Morebitna ponudba naj se blagovoli nasloviti na: Srečna bodočnost, c/o Glas Naroda, 82 Cortlandt St., New York, N. Y. (7-8—11)

Ako želite dobiti sorodnike ali znance iz stare domovine, pišite nam prej za pojasnila, ker število priselencev je omejeno. FRANK SAKSER STATE BANK, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

DR. LORENZ

642 Penn Ave., PITTSBURGH, PA.

EDINI SLOVENSKEGA GOVOREČI ZDRAVNIK
SPECIALIST MOŠKIH BOLEZNI.

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sam že zdravim nad 23 let in imam skušnje v vseh boleznih in ker znam slovensko, zato vas moram popolnoma razumeti in spoznati vaše bolezni, da vas zdravim in vrnem moč in zdravje. V letu 23 let sem pridobil posebno skušnjo pri zdravljenju moških bolezni. Zato se morate popolnoma zaneati na mene, moja skrb pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridite čimprej. Jaz zdravim zastrupljeno kri, maščuje in lise po telesu, bolezni v grlu, izpuščenju iz bolezni v kosteh, starostne oslabelosti, živčne in bolzmi v mehkužnih, letih, letodcu, rmenico rvanizem, katar, slati žile, naduha itd. Uradne ure: V ponedeljek, eredo in petek od 8. dopoldne do 8. popoldne; v torek, četrtek in sobota od 8. popoldne do 8. večer; v nedeljah in praznikih od 10. dopoldne do 2. popoldne.

3315 IZTISOV

je bilo prodanih z današnjem dnem.

Zavedajoč se izborne kakovosti izbrane vsebine Slovenskega-Amerikanskega Koledarja smo letos tiskali 2000 iztisov več kot prejšnje leto.

K bogati vsebini koledarja so prispevali: A. J. Terbovec, dr. Grahek, M. Pogorelec, F. Oklašen in drugi.

Večji in boljši koledar za isto ceno kot lansko leto.

Cena za Ameriko in Jugoslavijo

40c

SLOVENC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt Street New York

KAPITAN BLOOD

NJEKOVA ODISEJA.

Spisal Rafael Sabatini.

Za "Glas Naroda" prevel G. P.

41

(Nadaljevanje.)

— Tam. — Francoz se je ozrl v dotično smer ter poblede. Hudo temperament tega človeka je bil zbujen in stresel ga je nad opsolancem. — Kje pa si tičal ti, da si prišel šele sedaj s tem? Odgovori.

Indijance se je ves preplašen umaknil. Njegovo pojasnilo, če je sploh imel kakšno, je paraliziral strah. Levasseur ga je prijel za vrat, ga dvakrat stresel ter vrget tako silo ob ograjo ladje, da je obležal tam povsem nepremično. Iz ust mu je pričela teči kri.

Levasseur je prišel mahati z rokama kot brezumen. — Vrzite tega smrtnjivega čez krov, — je ukazal nekaterim svojim ljudem, ki so stali naokrog brez dela. — Nato pa dvignite sidro, da gremo za Dučmanom.

— Le počasi, kapitan. Kaj pa je to? — Levasseur je čutil neko roko na svojem ramenu in ko se je obrnil, je zrl v široko lice svojega poročnika, Cahusaca, premetenega in hladnega Bretonca.

Levasseur mu je pojasnil svoj namen ter se posluževal pri tem nečednih izrazov, ki so bili povsem odveč.

Cahusac je zmajal z glavo.

— To je nizozemska ladja, — je rekel. — Nemogoče. Tega nam ne bodo nikdar dovolili.

— In kdo nam hoče to prepovedati? — je vprašal Levasseur, začuden, a obenem besen.

— V prvi vrsti ne bo vaša lastna posadka preveč pripravljena storiti kaj takega in v drugi vrsti je tukaj kapitan Blood.

— Jaz se ne brigam za kapitana Blooda...

— Morate se brigati. On ima moč, težo drage kovine in moč in če ga sploh kaj poznam, nas bo potopil predno bi trpel, da se spoprime z Nizozemci. On ima svoje lastne nazore o morskem ropanju, ta kapitan Blood, kot sem vam že povedal.

— Aha, — je rekel Levasseur ter pokazal zobe. Njegove oči, ki se ozirale na vedno bolj oddaljujoča se jadra, pa so bile zamišljene. To pa ni trajalo dolgo. Domišljija in iznajdljivost, katero je kapitan Blood takoj zapazil na tem človeku, sta mu kmalu pokazali primerno pot.

Proklinjajoč v svoji duši zvezo, katero je sklenil, je že razmišljal, kako bi se ji mogel izogniti, čeprav niso še dvignila sidra. Kar mu je rekel Cahusac, je bilo popolnoma resnično. Blood bi nikdar ne trpel, da bi se v njegovi navzočnosti storilo kako nasilje Nizozemcem. Kaj takega pa bi se lahko pripetilo v njegovi odsotnosti. Ko pa bi bilo enkrat storjeno, bi moral Blood sprejeti dejstvo, ker bi bilo prepozno protestirati proti njemu.

Po preteku ene ure sta Arabella in La Foudre skupaj odjadrali iz pristana. Ne da bi vedeli, zakaj je bil prvotni načrt izpremenjen, je dvignil kapitan Blood svoje sidro, kakorhitro je zapazil, da je storil to njegov tovariš.

Celi dan so imeli nizozemsko jadernico pred očmi, čeprav je bila proti večeru le še majhna pika na severnem obzorju.

Blood in Levasseur sta hotela jadrti v istočno smer, ob severni obali Hispaniole. Te smeri se je Arabella stalno držala tekot noči in ko je napočilo novo jutro, je bila sama. La Foudre je pod kritjem teme krenila v severo-istočno smer ter razpela vsa jadra, ki jih je imela na jarbolih.

Cahusac je zopet skušal protestirati proti temu.

— Hudič naj vas vzame, — mu je odgovoril Levasseur. — Ladja je ladja in naj je nizozemska ali španska in ravno ladij potrebujemo sedaj. Mislim, da bo to ljudem zadostovalo.

Njegov poročnik ni rekel ničesar več. Zmajal je z glavo, ko se je odstranil, da da ljudem potrebna povelja, kajti dobro je vedel, da je pravi cilj kapitana deklica, ne pa ladja.

Ob jutranji zori je bila La Foudre tesno za petami holandske ladje, nekako eno miljo proč in pogled na nizozemsko ladjo je kazal, da je zelo nemirna. Brez dvoma je bil brat gospodične, ki je spoznal Levasseurjevo ladjo, odgovoren za nemir, ki je navdal posadko holandske ladje. Levasseur je zapazil, kako je razpel Holandec slehrno jadro v brezupnem poskusu, da uide, a roparska ladja se mu je hitro bližala ter oddala svaričen strel. Tedaj pa je holandska ladja zavila nekoliko na stran ter otvorila ogenj s svojimi sprednjimi topovi. Drobni izstrelki se prihrumeli preko krova La Foudre ted nekoliko poškodovali jadra. Po kratkem boju sta stali obe ladji druga poleg druge.

Kapitan nizozemske ladje je stopil naprej, da sprejme pirata in njemu je sledil neki eleganten, bledolichen mlad gospod, v katerem je Levasseur takoj spoznal svojega bodočega svaka.

— Kapitan Levasseur, to je lopovščina, za katero boste morali dati odgovor. Kaj iščete na krovu moje ladje?

— Izprva sem iskal le to, kar pripada meni in kar so mi odvzeli. Ker pa ste si izbrali vojno ter otvorili name ogenj, kar je povzročilo moji ladji nekaj škode ter tudi smrt petih mojih ljudi, potem je to vojna in vaša ladja je vojni plen.

S srednjega krova je zrla gospodična d'Ogeron na svojega ljubljene junaka z blestječimi očmi ter radostjo, ki ji je zapirala sapo. Junaki se ji je zdel, ko je stal tam zapovedovalno in pogumno. On jo je zagledal in z veseljem vzklikom je skočil proti njej. Nizozemski kapitan pa se mu je postavil na pot, da mu prepreči sestanek z gospodično. Levasseur se ni ustavil, da bi se prepiral z njim. Preveč je bil nestrpen. Dvignil je sekiro, katero je nosil v roki in Holandec je padel na tla v svoji krvi, s prekleno črepinjo. Počeljni ljubimec je stopil preko trupla kapitana ter se približal gospodični.

Gospodična pa se je tedaj umaknila, polna groze. Bila je deklica, ki se je ravnokar razvijala v krasno žensko. Bila je visoka in vitka. Svoje težke črne lase je nosila spletene v dve debeli kiti in njeno lice je imelo barvo stare slonove kosti.

Z enim samim skokom je bil njen ljubimec poleg nje. Vrgel je proč krvavo sekiro ter na široko razprostrl svoji roki. Ona pa je drhtela v njegovem objemu, kateremu se ni mogla izogniti. Normalno ošabnost njenega lepega lica je kazil sedaj izraz strahu.

— Moja, moja konečno, kljub vsemu in vsem! — je vzkliknil Levasseur teatralično, herojsko.

Deklica, ki ga je skušala potisniti nazaj, je upirala svoji roki na njegova prsa ter zajecala:

— Zakaj, zakaj si ga ubil?

On se je zasmejal kot se mora pač zasmejati tak junak. Odgovoril ji je po herojski, s popustljivostjo boga napram navadnemu smrtniku:

— Stal je med nama. Njegova smrt naj bo simbol, svarilo. To naj naj si zapomni vsi, ki bi se radi postavili med naju.

(Dalje prihodnjik.)

Ob obletnici poraza na Koroškem.

Nikdar in ničesar nam še ni prineslo toliko spoznanja kot izguba Koroške, one zemlje, ki je vedno čakala moškega in plemenitega nastopa, da se vrne tistemu, kateremu spada. Sedaj lahko spoznamo, kako mladi, plahi in neizkušeni smo bili še. Kako smo bili revni in da bi bil naravnost čudež, če bi se Koroška nagnila k nam.

Slovensko fantovstvo, popolnoma neurejeno, z neusmerjenimi svojimi silami ki ima večji smisel za navaden pretep v gostilnah, ker nima ideje in ne mara slišati ničesar, kar je zoper njegove instinkte, ki potrošajo vse svoje energije v bojih med seboj, zaradi čudovitih malenkosti, se ti protivijo z vsem bistvom svojim — če bi jim namignili na borbo izven njih samih — nismo se do tedaj povzpeli do lastnih, nismo še zbrali vseh dobrih elementov, da bi postavili mogočnost naše sinteze nasproti dolžnosti in zvestobi Nemcev.

Primorska in Koroška sta bili li dvoje zreal, da smo si od blizu in natančno ogledali naš od tlačanstva spačen obraz, obdve zreali sta bili odkriti in neizprosni.

Nemci so imeli združene že vse misli, se niso šele učili. Sedaj gledajo Nemci k tem nekdanjim iskalcem kot k herojem in svetnikom in so zvesti besedam, ki so jih izrekli. Koroški Nemci so imeli zaledje, vso Nemčijo, mrzno do nepoznanega rodu Slovencev, katere so čutili pred seboj, ker so vedno proslili ali ponižali izključno kompromisov. Nikdo ni izgovoril besede borba. Naš poraz na Koroškem to so činjenice zmag Nemcev v davninah, zmag nad Francozi, krepko se razvijajoče kulture, literature, Wagnerjeve muzike in razvoja nemške industrije — na naši strani činjenice leni zanikrosti in komodnosti, neumenjenosti, frazerstva — vsa naša politika do manjše deklaracije je le malopotezna, tudi se je morala boriti s pojmi pravičnosti, dalje z malodušnostjo in plahostjo. Nismo imeli svoje slovenske filozofije, ki bi nam dajala opore, taka, ki bi zrasla iz nas in za nas, ker bi imela vse korenine v nas samih. Na Koroškem smo prvič poizkusili svoje moči kakor Rusi nad Sebastopolom leta 1855, vse je odpovedalo, ker nismo imeli ideje, da bi nas držala v vedni mrzlični napetosti viharnege dela. Cankarjeva doba lažnjivega domoljubstva se je temeljito maščevala. Tudi v politiki je bil odsev malopoteznega naroda, ki še nima svoje idejne misije med narodi, ne imajoč svojega utemeljenega nacionalizma, plavajoč med liberalstvom in klerikalstvom v vednem kolobarju. Naši ljudje ne čutijo one temeljne nacionalne zavesti skupnosti, za katero se gre v smrti, ni jim šla v boli in trpljenju, v nemirnem nestrpnem hrepenenju za svobodo v meso in kri — znak otrplosti boli je apatija. Ali še nimamo tolike lepote zbrane, da bi nas tirala k temu? Ko bi imeli epopejo našega trpljenja, bi se to izpremenilo, ali ni začetnik take epopeje Prešeren in so vsa Cankarjeva dela epopeja trpljenja. Politiki še niso spoznali po Cankarju in Prešernu opredeljene tisočere bolesi. Ko se narod izsanja dobi nov obraz in se plemeniti. V to spada muzika, slikarstvo, plastika in literatura, vse daje izraz skupnemu narodu.

Povsod smo iskali krivcev zaradi poraza, a vsak človek je delo svojega rodu in ima iste sestavine kot njegovi soljudje, tudi oni, ki so šli na Koroško so imeli sestavine skupne narodove duše, pokazali so, na kateri stopinji stoji ves narod — in ker ni bilo silnega zaledja, so si izrpal svoje moči. Odpadniki, ki so se oprli na tujo kulturo, oziroma narod, niso njega pridobile, temveč za last, njega privrsek in naj surovejši izrodek, v prirodi so take vrste izrodki bastardi — zato ti ljudje samo ovirajo razvoj v narodu, kateremu so pobegnili.

Zadnjič sem slišal, da se je potopil na Bledu tehnik Tavčar. — Skočil je v vodo, prijel ga je krč

in začel se je boriti za življenje medalec ob brega. Na bregu je stalo vse polno gledalcev in kopalcev, vsi so gledali prizor potapljanja in ostali mirni in pribiti na mestu, in nikdo ni imel puma, da bi šel vsaj zaradi sebe reševati mladega potapljačega se Tavčarja, kaj še, da bi napravil zaradi njega žrtev. Tavčar se je nato utopil. Morda je bilo med temi ljudmi dosti takih, ki so se zgražali nad porazom nad nesrečo majora Lavriča, ker mu osebno junaštvo ni zadostovalo, da bi ubranil Nemcem nadaljnjo prodiranje ali nad smrtjo Malgaja.

Nagibi onih, ki so delali na Koroškem, je bila velika ljubezen, tisto najpopolnejša, ki daje nadčloveške moči in prihaja iz globlin najsvetejšega prepričanja. In takih žrtev je bilo na Koroškem dosti.

Ko bo pretežna večina našega naroda vzgojena tako, da bo pripravljena na takšne žrtve, kakršne so doprinesli posumniki na Koroškem, bo rešeno tudi koroško vprašanje in bratom onkraj bo zasvetil dan vstajanja!

"Slov. Narod."

Sestra naše zemlje.

Mi smo tako navajeni misliti, da niti ne vemo, da ima naša zemlja sestro, njeno ime je Venera zvezda.

Zvezda Venera in zemlja sta si tako podobni druga drugi da ako bi ju mogel spraviti v neposredno bližino, bi ju težko razločil. Edina razlika je ta, da je zemlja nekoliko večja. Prerez zemlje meri 7.917,6 milj., dočim meri prerez Venera 7.700 milj. Ako bi šel zemljan na Venero, bi najprej težko razločil, ali biva na zemlji ali na Veneri, kar se tiče velikosti.

Venera je bližje solnceu kot naša zemlja. Pot, katere napravi zemlja okrog solncea, je podobna elipsi in je oddaljena od solncea 91 do 93 milijonov milj.; pot Venera okrog solncea ima domalega oblika kroga in je oddaljena od solncea 76 milijonov milj. Ker je Venera bližje solnceu kot zemlja, je vsled tega klima na Veneri veliko milejša kot pa na zemlji. Na zemlji imamo tri vrste klime: mrzlo, gorko in vročo. Ta klima bo pa po izjavi geologov kmalu izginila. Normalna klima zemlje bi bila zmerno topla in sicer po celi zemlji od ravni do tečajev. — Klima na Veneri je pa tropično vroča, njeno ozračje je nasičeno s sopro in deževni nalivi so pogosti.

Nam ni mogoče videti površje Venera. Na Veneri so hribovi, ki so pa zavita v gosto meglo. Pri pogledu skozi teleskop (daljnogled) je opaziti Venero zavito v val jemajočo belo kopreno. To je posledica oblakov, ki zakrivajo površje Venera.

Marsikdo misli, da zvezdogledi preučujejo cele noči pri teleskopu in ogledujejo zvezde. Toda ni tako. Venero je sploh nemogoče opazovati ponoči skozi teleskop; kajti svetloba, katero oddaja Venera ponoči, bi toliko vplivala na oči skozi teleskop, da bi sploh ne bile mogoče gledati. Najlepši pogled na Venero je opoldan, kadar je ozračje jasno in čisto. Pogled podnevi na Venero je krasen, bolj kot ponoči na katero drugo zvezdo.

Do zadnjega časa je bilo zelo težko slikati Venero, toda pred kratkim se je posrečilo ameriškiemu zvezdoznancu Alfredu Rordanu fotografirati ta planet. Zaprke pri slikanju Venera so hude te, da je zvezda tako blizu solncea. Sleherni, kdor se bavi s slikanjem, ve, da je slika zelo nejasna, ako pada solnce na fotografski aparat. Rordan je pa pripravil steklene leče, ki so bile neobčutljive za modro svetlobo, prihajajočo z nje, občutljive pa za svetlobo Venera.

Rordanova fotografija je ujela vrhove visokih gor, ki stle iz megle kakor otoki iz morja. To je prvi dokaz visokega gorovja na planetu Veneri.

V Savinji je utonila

22letna Marija Košič iz Črete. Vračala se je na večer z božje poti od Šmihela proti Šmarjeti ter v Vrtečah pri Laškem zabredla v Savinjo, ki je tamkaj precej globoka

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

KAŠELJ

je vendar neprijeten znak in se ga ne sme zanemarjati. Uživate

SEVERA'S COUGH BALSAM,

kateri olajša kašelj, te odvrača mnogo trpljenja. Je ravno tak dober za odrasle kakor za otroke.

Cena 25 in 50 centov.

Vprašajte po lekarnah.

SEVERA'S COLD AND GRIP TABLETS

zoper prehlad, gripe in za odpravo pri glavoboli vsled prehlada.

Cena 50 centov.

W. F. SEVERA CO., CEDAR RAPIDS, IOWA

POZOR, SLOVENKE!

Tukaj sta dva pečlarja, stara od 26 do 28 let in bi se rada seznanila s slovenskim dekletom v starosti od 18 do 25 let. Ker tukaj ni nič Slovencev, zato si morava petom časopisa iskat družico. Katera resno misli, naj priloži svojo sliko, katere se na zahtevo vrne nazaj — Leopold Tomšič, Anton Legar, Box 138, Cheat Haven, Pa.

ZGLASI NAJ SE

JANEZ PERUŠEK, doma iz Koliba, fara Velike Lašče, Jugoslavija, v uredništvu Glasa Naroda, kjer je za njega pisno iz starega kraja od svaka Matevža Žnidaršiča in je velike važnosti.

Vaši sorodniki, prijatelji in znanci v starem kraju

kupijo vožnji listek za pot v Ameriko najugodnejše z ameriškim dolarji. Proti predložitvi potrdnega potnega lista za v Ameriko mi lahko izplačamo ameriški dolar v uradu Jadranske banke v Ljubljani in v Zagrebu, toda znesek za posameznega odraslega potnika ne sme presegati \$240.

V Italiji in zasedenem ozemlju pa lahko izplačamo brez izjeme vsakemu poljubne zneske v ameriških dolarjih.

Ako kaj ne razumete, pišite nam, da vam pojasnimo.

Frank Sakser State Bank, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Glede izplačil v ameriških dolarjih!

Po novi odredbi finančnega ministerstva v Jugoslaviji je bankam tam sedaj prepovedano izplačevanje cekov ali uradnih nakazil v tujih valutah. Ako torej pošljete denar v ameriški valjavi, bo pri potniku čeka ali nakazila, da bomo v Jugoslaviji ne sme izplačati v dolarjih, temveč po dnevnem tečaju v domači valuti, to je v kronah oziroma dinarjih.

Če morate se je pa pri sestavi omejenega odredbe, vsotevala potreba, izplačevanje v toliko, da zamoremo za strano, ki imajo potovati v Ameriko, dvižiti še vedno izplačila v ameriških dolarjih, vendar pa nakazila ne sme presegati zneska \$250 — za vsakega posameznega potnika. Do te svote pa lahko izplačamo poljubne zneske. Ameriški dolar se izplača le proti predložitvi potnega lista v uradu Jadranske banke v Ljubljani ali Zagrebu.

V AVSTRIJI, ITALIJI IN ZASEDENI OZEMLJI pa še vedno lahko brez ovir izplačujemo izplačila v ameriških dolarjih.

Poleg zneska, ki ni se izplača v ameriškem denarju, se nam mora poslati tudi za potnikino in druge stroške kakor sledi.

Za izplačila do \$ 10. — po 50 centov za izplačila od \$ 10. — do \$ 50. — po \$ 1. — Za izplačila, ki presegajo znesek \$ 50. — po 2 centa od vsakega dolara ali po \$ 2. — od eto.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

Frank Sakser State Bank, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

RAVNOKAR JE IZŠLA NAJVEČJA ARABSKA SANJSKA KNJIGA

Najnovejša ilustrovana izdaja Vsebuje 308 strani.

Cena s poštnino \$2.—

SLOVENIC PUBLISHING CO., 82 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

Kretanje parnikov - Shipping News

9 novembra:	Seydlitz, Bremen.	5 decembra:	Taormina, Genoa, President Wilson, Trst.
11 novembra:	Homeria, Cherbourg; Argentina, Trst.	6 decembra:	York, Bremen, Tuscunia, Dubrovnik in Trst.
14 novembra:	Aquitania, Cherbourg, American, Cherbourg in Bremen; Rindam, Boulogne.	9 decembra:	Homeria, Cherbourg; Rotterdam, Boulogne; America, Genoa.
15 novembra:	France, Havre.	11 decembra:	Roussillon, Havre.
18 novembra:	Antonia, Cherbourg.	12 decembra:	Berengaria, Cherbourg.
21 novembra:	Berengaria, Cherbourg, Volendam, Boulogne.	13 decembra:	Paris, Havre.
22 novembra:	Hannover, Bremen, Paris, Havre.	16 decembra:	Majestic, Cherbourg.
25 novembra:	Majestic, Cherbourg; Seythia, Dubrovnik in Trst.	18 decembra:	Mauretania, Cherbourg.
28 novembra:	George Washington, Bremen, Mauretania, Cherbourg.	20 decembra:	Seydlitz, Bremen.
29 novembra:	Saxonia, Cherbourg in Hamburg.	21 decembra:	Antonia, Cherbourg in Hamburg.
2 decembra:	La Savoie, Havre; Noordam, Boulogne, Olympic, Cherbourg.	23 decembra:	Hyndam, Boulogne.
1 decembra:	Aquitania, Cherbourg.	28 decembra:	Colombo, Genoa.
		30 decembra:	La Savoie, Havre; Olympic, Cherbourg.
		2 januarja:	Berengaria, Cherbourg.
		11 januarja:	Argentina, Trst.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Čerjenim naročnikom "Glasa Naroda" v državi Ohio naznanjamo, da jih bo obiskal naš potovalni zastopnik

Mr. ANTON SIMČIČ,

kateri je pooblaščen nabirati naročnike za naš list, zatoraj prosimo rojake da mu bodo kolikor mogoče naklonjeni.

Slovenic Publishing Co.

COSULICH LINE

Naravnost v Jugoslavijo ZNANI PARNIKI. IZORNE UGOODNOSTI. Ne imajo brez potrebnih stroškov in zamude.

ARGENTINA ... 11. novembra. PRES. WILSON 5. dec.; 27. jan.

Vnaprej rilačana karte za sorodnike ali prijatelje se lahko preskrbi pri bližnj parobrodni agenturi ali pri

PHELPS BROS. & CO., Generalni Agenti 2 WEST STREET NEW YORK

Ne odlašajte do zadnjega časa.

BOŽIC, — praznik veselja in lepih spominov se približuje. Vemo, da se bodo naši rojaki v Ameriki, kakor prejšnja leta tako tudi letos spominjali svojih v stari domovini po mogočnosti s kakim denarnim darilom.

Ako hočete biti sigurni, da bo Vaša pošiljatev po najnižji ceni obračunana in v pravem času izplačana, Vas vabimo, da se obrnete na nas.

Frank Sakser State Bank, 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

G'avno zastopstvo JADRANSKE BANKE.

ZA VAŠ DOLAR =

ste pošteno in hitro postreženi kadar rabite uro, zlatino, srebrnino, prstan, Diamond, dalje ako želite pravi glasni Columbia gramofon, slovenske plošče, in če družstvo potrebuje pravo svilnate zastavo, regalice, kape itd., če se obrnete do znanega svetovnega trgovca Slovencev, kateri razpolaga blago po celi Ameriki nad 16 let pa še nikdar ni bil tako napačen. Poskusite me enkrat pa se boste urepili.

Pišite po brezplačne cenike na

IVAN PAJK, 24 Main St., Conemaugh, Pa.

Praktični Računar

Priročna žepna knjžica, ki ima vse kar je v kupčiji potrebno, še natančno izračuneno, kakor tudi za izračunjenje obresti.

Knjžica je trdo vezana, stane 75c

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 Cortlandt Street : New York

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJ VEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V SEDI DRŽAVAN